

Epost: post@rovdyrvern.no

Rovviltnemnda region 7
Statsforvalteren i Nordland

Dato: 10.05.2026

Klage fra Aktivt Rovdyrvern (ARV) på vedtak om lisensjakkvotepå brunbjørn i region 7 – Nordland 2026, datert 05.05.2026

1. Innledning

Det vises til Rovviltnemnda i region 7 sitt vedtak av 5. mai 2026, hvor det åpnes for lisensfelling av én brunbjørn i Grane og Hattfjelldal i perioden 21. august–15. oktober 2026.

Med hjemmel i forvaltningsloven § 28 fremmes med dette klage på vedtaket.

2. Klagens hovedanliggende

Vedtaket vurderes ugyldig:

1. Bestandsmålet er ikke nådd regionalt eller nasjonalt. Bestandssituasjonen i region 7 og nasjonalt oppfyller ikke kravene i naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav b
2. Kunnskapsgrunnlaget er mangelfullt, jf. naturmangfoldloven § 8
3. Førre-var-prinsippet er ikke anvendt, jf. § 9
4. Prinsippet om økologisk funksjonell konnektivitet er brutt, jf. § 5 og § 10
5. Binnesituasjonen i Norge, og spesielt i Nordland, gjør uttak uforsvarlig
6. Vedtaket dokumenterer ikke at vilkårene for lisensjakt er oppfylt, jf. nml § 18 og rovviltforskriften § 10
7. Nemnda har ikke vurdert mindre inngripende alternativer, jf. nml. § 12

På denne bakgrunn bes vedtaket omgjort.

3. Bestandssituasjonen i region 7 – under bestandsmålet og uten reproduserende hunner

Region 7 har i en årrekke hatt svært lav bjørnebestand under det regionale bestandsmålet, og antall dokumenterte ynglinger ligger klart under det nasjonale bestandsmålet. De siste årene har regionen hatt 0 dokumenterte ynglinger, hatt svært få individer, hovedsakelig streifende

hannbjørner og vært avhengig av innvandring fra Sverige for å opprettholde genetisk variasjon.

Dette innebærer at enhver avlivning– selv av én bjørn – kan ha uforholdsmessig stor negativ effekt på regionens mulighet til å nå bestandsmålet.

Et uttak i en region uten reproduserende hunner er i strid med naturmangfoldloven § 5 (forvaltningsmål), rovviltforskriften § 3 (bestandsmål skal nås og opprettholdes) og nml § 18 (uttak kan ikke svekke bestandens overlevelse).

4. Binnesituasjonen i Norge og Nordland – kritisk lav

Norges bjørnekullsituasjon er i dag langt under Stortingets mål på 13 ynglinger. Binner er den begrensende faktoren for bestandsvekst. Norge har p.t 80 binner. Landet må ha estimert minst 100 binner for å oppnå bestandsmålet om 13 ynglinger.

I Nordland er situasjonen enda mer kritisk fordi regionen har ingen fast reproduserende binnebestand, innvandring av binner fra Sverige er svært lav og enhver avlivning øker risikoen for at en binne feilidentifiseres. Selv om vedtaket unntar binner med unger og hennes unger, er det ikke mulig å garantere at ei binne uten synlige unger ikke skytes. Dette er dokumentert i flere tidligere saker nasjonalt.

Dermed er vedtaket i strid med nml § 9 (føre-var-prinsippet), nml § 18 (uttak kan ikke true bestandens overlevelse) og rovviltforskriften § 1 (forvaltning skal sikre levedyktige bestander).

5. Konnektivitet og genetisk levedyktighet – vedtaket svekker nasjonal og regional økologisk funksjon

Region 7 er en nøkkelregion for genetisk og geografisk konnektivitet mellom bjørnebestanden i Sverige, region 6 og 8 og den lille restbestanden i region 5.

Utskyting i en region med lav tetthet og høy gjennomstrømming av individer svekker muligheten for genetisk utveksling, etablering av nye binner og oppfyllelse av nml § 5 og § 10 om økologisk funksjonell sammenheng.

Nemnda har ikke vurdert dette i vedtaket, og det er en klar saksbehandlingsfeil.

6. Mangelfull vurdering av kunnskapsgrunnlaget – brudd på nml § 8

Vedtaket viser ikke til oppdatert DNA-materiale, inventering og forskning, sannsynlighet for at individet er hann eller binne, risiko for utilsiktet avlivning av binne, konsekvenser for regional måloppnåelse og konsekvenser for nasjonal måloppnåelse.

Dette er et brudd på nml. § 8, som krever at vedtak skal bygge på oppdatert og tilgjengelig kunnskap.

7. Førre-var-prinsippet ikke anvendt – brudd på nml. § 9

Når kunnskapsgrunnlaget er svakt og bestanden er kritisk lav, skal førre-var-prinsippet slå inn. Nemnda har ikke dokumentert om eller hvordan risiko er vurdert, hvordan usikkerhet er håndtert og hvorfor førre-var ikke tilsier nullkvote. Dette er en klar rettslig mangel.

8. Vilråene i nml. § 18 første ledd bokstav b er ikke oppfylt

For å åpne for lisensjakt må det dokumenteres konkret skadepotensial, at uttaket er nødvendig, at uttaket ikke truer bestandens overlevelse og at andre tiltak er vurdert og funnet utilstrekkelige. Lisensjaktkvoten er ikke faglig begrunnet. Det fremgår ikke noe rasjonale for hvorfor en anser det hensiktsmessig å skyte ut en hannbjørn i regionen. Vedtaket dokumenterer ingen av disse momentene tilstrekkelig.

Det foreligger ikke dokumentert skade i området som tilsier at bestandsregulering gjennom lisensfelling er nødvendig. Det er heller ikke vurdert ikke-letale virkemidler som tidlig nedsanking, gjeting, vokterhunder, skremmetiltak og beredskapstiltak, som desimering av sauehold, sauehold på innmark og fravær av sau i rovviltprioriterte områder.

Dermed er vedtaket i strid med nml. § 12 om at mindre inngripende tiltak skal vurderes først.

9. Konklusjon og krav

På bakgrunn av ovennevnte anføres det at vedtaket er uforsvarlig, mangelfullt begrunnet, i strid med naturmangfoldloven §§ 5, 8–12 og 18, i strid med rovviltforskriften §§ 1, 3 og 10 og i strid med Stortingets bestandsmål.

ARV anmoder derfor om at vedtaket oppheves og at lisensfellingkvoten settes til 0 for 2026.

10. Krav om utsatt iverksettelse

I medhold av forvaltningsloven § 42 bes det om utsatt iverksettelse av vedtaket inntil klagen er endelig behandlet.

11. Avslutning

ARV ber om at klagen tas til følge og at vedtaket omgjøres i tråd med naturmangfoldlovens krav og gjeldende forvaltningsmål.

Ida Skjerden
for Aktivt Rovdyrvern (ARV)

Klage fra Aktivt Rovdyrvern (ARV) på vedtak om kvote for betinget skadefelling av brunbjørn i region 7 – Nordland 2026/2027

1. Innledning

Det vises til Rovviltnemnda i region 7 sitt vedtak av 5. mai 2026 om kvote for betinget skadefelling av brunbjørn i perioden 1. juni 2026 – 15. februar 2027. Med hjemmel i forvaltningsloven §§ 28–32 og rovviltforskriften § 18 fremmes med dette klage på vedtaket.

ARV ber om at vedtaket oppheves i sin helhet, da det er fattet på feil rettslig grunnlag, bygger på et mangelfullt kunnskapsgrunnlag, og innebærer en alvorlig risiko for ytterligere svekkelse av en allerede kritisk lav bjørnebestand i regionen.

2. Sammendrag av klagegrunnlag

Klagen bygger på følgende hovedpunkter:

1. Bestandsmålet er ikke nådd – nemnda mangler myndighet til å fastsette kvote
2. Det finnes kun to påviste hannbjørner i regionen – ingen binner, ingen ynglinger
3. Nemnda har vedtatt lisensjakt på én av de to hannbjørnene
4. Sekretariatet frarådet lisensjakt og anbefalte lavere skadefellingskvote
5. Nemnda doblet skadefellingskvoten uten faglig begrunnelse
6. Forvaltningsplanen for region 7 er ugyldig – trukket tilbake av KLD i 2018
7. Bjørnesonen i region 7 er vurdert som uegnet habitat av Miljødirektoratet
8. Vedtaket truer bestandens overlevelse i regionen
9. KLD omgjorde et identisk vedtak i 2025
10. Mangelfull vurdering etter naturmangfoldloven §§ 8–12 og § 18
11. Mangelfull begrunnelse etter forvaltningsloven § 25

3. Nemnda mangler vedtaksmyndighet når bestandsmålet ikke er nådd

Rovviltnemnda skriver selv at bestandsmålet for brunbjørn i region 7 ikke er oppfylt. Bestandsmålet er 1 yngling, og det er registrert 0 ynglinger.

Etter rovviltforskriften § 7 har nemnda kun myndighet til å fastsette kvoter når bestanden ligger over bestandsmålet. Når bestandsmålet ikke er nådd, ligger myndigheten hos Klima- og miljødepartementet, ikke hos nemnda.

Dette er en grunnleggende myndighetsfeil som gjør vedtaket ugyldig.

4. Ekstremt lav bestand: kun to hannbjørner påvist

Ifølge Rovdata og DNA-materialet fra 2024–2025 er det kun to hannbjørner påvist i hele region 7. Det er ingen binner, ingen ynglinger og ingen reproduserende bestand.

Å vedta skadefelling av to bjørner i en region som kun har to individer, er i praksis å vedta total utryddelse av brunbjørn i Nordland.

Dette er uforenlig med naturmangfoldloven § 5 om forvaltningsmål for arter og § 18 om avlivning.

5. Nemnda har vedtatt lisensjakt på én av de to hannbjørnene

I tillegg til skadefellingskvoten har nemnda vedtatt lisensjakt på én av de to hannbjørnene.

Dette innebærer at 50 % av bestanden kan felles gjennom lisensjakt, de resterende 50 % kan felles gjennom skadefelling. Dette er biologisk og juridisk uforsvarlig.

6. Sekretariatet frarådet lisensjakt og anbefalte lavere skadefellingskvote

Sekretariatet anbefalte ingen lisensjakt, og en skadefellingskvote på 1. Nemnda valgte lisensjakt på 1, og skadefellingskvote på 2. Nemnda har dermed tredoblet det samlede uttaket sammenlignet med sekretariatets faglige anbefaling.

Dette er et alvorlig avvik som krever en tungtveiende begrunnelse. En slik begrunnelse foreligger ikke.

7. Nemnda doblet skadefellingskvoten uten faglig begrunnelse

Nemnda økte skadefellingskvoten fra 1 til 2 med begrunnelsen: «de geografiske forholdene i region 7». Dette er ikke et lovlig kriterium etter naturmangfoldloven eller rovviltforskriften.

Det er heller ikke forklart hvorfor geografi tilsier behov for økt kvote, hvorfor sekretariatets vurdering ikke er fulgt eller hvordan uttaket ikke vil true bestandens overlevelse. Dette er et brudd på forvaltningsloven § 25.

8. Forvaltningsplanen for region 7 er ugyldig

KLD trakk i 2018 tilbake forvaltningsplanen for region 7. Den er dermed ugyldig, ikke gjeldende, og ikke et lovlig styringsverktøy. Nemnda kan ikke basere vedtak på en plan som ikke eksisterer/ er ugyldig.

9. Bjørnesonen i region 7 er vurdert som uegnet habitat

Miljødirektoratet har vurdert bjørnesonen i region 7 som ikke egnet habitat for brunbjørn. Dette innebærer at sonen ikke kan brukes som argument for uttak, sonen ikke kan brukes som styringsverktøy og at sonen ikke oppfyller kravene i rovviltforskriften § 6 om funksjonelle leveområder.

Dette svekker vedtakets faglige og juridiske grunnlag ytterligere.

10. Vedtaket truer bestandens overlevelse

Med kun to hannbjørner i regionen vil ethvert uttak redusere bestanden til 1 eller 0 individer gjøre naturlig reetablering umulig, øke risikoen for genetisk utarming og bryte med naturmangfoldloven § 5 om forvaltningsmål for arter.

Vedtaket er dermed i strid med lovens formål.

11. KLD omgjorde et identisk vedtak i 2025

I 2025 omgjorde Klima- og miljødepartementet et **identisk vedtak** fra samme nemnd, med samme begrunnelse: for lav bestand, manglende myndighet og manglende faglig grunnlag.

Nemnda har ikke vurdert denne presedensen.

12. Konklusjon og krav

På bakgrunn av ovenstående ber ARV om at vedtaket oppheves i sin helhet, og at klagen gis oppsettende virkning, jf. fvl. § 42.

Vedtaket er ugyldig på grunn av myndighetsfeil, saksbehandlingsfeil, manglende kunnskapsgrunnlag, manglende vurdering etter nml. §§ 8–12, manglende forholdsmessighet, manglende begrunnelse og høy risiko for utryddelse av brunbjørn i regionen.

Ida Skjerden
for Aktivt Rovdyrvern (ARV)

Fra: Hanne Greibrokk[Hanne.Greibrokk@ecomед.no]
Sendt: 18.05.2026 15:36:30
Til: SFNO Rovvilt[rovvilt.nordland@statsforvalteren.no]
Kopi: postmottak@kld.dep.no][postmottak@kld.dep.no)];
Tittel: KLAGE PÅ VEDTAK I SAK 03/2026 – ROVVILTNEMNDA REGION 7 (NORDLAND)

KLAGE PÅ VEDTAK I SAK 03/2026 – ROVVILTNEMNDA REGION 7
(NORDLAND)

Foreningen Ulv i hele Norge
Rødhettesvei 38, 1388 Borgen / mobil 47331153
Dato: 18. mai 2026

Til: Rovviltnemnda i region 7 v/ Statsforvalteren i Nordland
E-post: rovvilt.nordland@statsforvalteren.no
Kopi: Klima- og miljødepartementet (postmottak@kld.dep.no)

Sak: Klage på vedtak av 5. mai 2026 om kvoter for betinget skadefelling (2 bjørn, 8 jerv, 8 gaupe m.m.) for perioden 1. juni 2026 til 15. februar 2027.
Lenker til saksdokumenter:

Saksframlegg:

<https://www.rovviltnemnd.no/contentassets/3603bdfcac774a8f944b48cf1fca/d742/sak-03-2026-betinget-skadefelling-av-jerv-bjorn-og-gaupe.pdf>

Vedtak:

<https://www.rovviltnemnd.no/contentassets/3603bdfcac774a8f944b48cf1fca/d742/vedtak-i-sak-3-2026-kvoter-for-betinget-skadefelling-av-bjorn-jerv-og-gaupe.pdf>

Rovviltnemndas side for region 7: <https://www.rovviltnemnd.no/region7>

Klageinteresse: Foreningen Ulv i hele Norge er en ideell interesseorganisasjon med formål å ivareta ulv og andre rovdyr i Norge. Vi har klageinteresse etter forvaltningsloven § 28, jf. tidligere klager som er behandlet.

Klagefrist: Innsendt innen 3 uker fra vedtaket ble kjent (forvaltningsloven § 29).

Begjæring:

Vi ber om at vedtaket oppheves i sin helhet. Alternativt: Oversend saken til Klima- og miljødepartementet for endelig behandling (forvaltningsloven § 33).

Vi ber også om utsatt iverksettelse inntil klagen er avgjort, da felling vil medføre irreversibel skade på bestandene.

Saksbehandlingsfeil:

Vedtaket lider av flere vesentlige saksbehandlingsfeil som gjør det ugyldig etter forvaltningsloven §§ 24–25 og 41, samt naturmangfoldloven.

Manglende begrunnelse ved avvik fra sekretariatets faglige råd

Nemnda har økt kvotene betydelig utover sekretariatets anbefalinger (bjørn: fra 1 til 2; gaupe: fra 5 til 8; jerv: økt kvote + åpning i sonen) uten å gi tilstrekkelig ny faglig begrunnelse. Dette strider mot kravet om forsvarlig

saksbehandling og begrunnelse.

Feil faktum og uriktig rettsanvendelse – spesielt bjørn.

Vedtaket baseres på en forvaltningsplan som Klima- og miljødepartementet trakk tilbake i 2018. Miljødirektoratet har uttalt at bjørnesonen i Nordland ikke er egnet habitat og at planen ikke er egnet som styringsverktøy. DNA-overvåking 2025 viser kun 2 hannbjørner og 0 ynglinger. Bestandsmålet (1 årlig yngling) er aldri nådd. Nemnda overser dette faktum.

Brudd på naturmangfoldloven §§ 8–12 og § 18

§ 8 (kunnskapskrav): Manglende oppdatert vurdering av lav bestand.

§ 9 (føre-var-prinsippet): Skal anvendes ved usikkerhet om virkning på sårbar bestand.

§ 12 (differensiert forvaltning): Åpning i sonen og økte kvoter strider mot prinsippet.

§ 18 første ledd: Uttak tillates kun hvis det ikke truer bestandens overlevelse og formålet ikke kan oppnås på annen måte. Dette er ikke oppfylt for bjørn og jerv. Bernkonvensjonen art. 6 gir streng beskyttelse.

Manglende vurdering av alternative tiltak og kumulative effekter

Ingen tilstrekkelig vurdering av forebyggende tiltak (gjerde, voktere, sanking m.m.) før kvoter fastsettes. Ingen helhetlig analyse av kumulative uttak (skadefelling + lisens + andre dødsårsaker).

Andre prosessuelle svakheter

Mulig feil bruk av bestandsmål (analogt til ulv-saker der region 7 mangler eget mål). Manglende vektlegging av relevante høringsinnspill.

Materiell rett og faglig forankring

Bjørn: Kritisk lav bestand (kun 2 hannbjørner, 0 ynglinger). Uttak truer overlevelse og strider mot lov og Bernkonvensjonen.

Jerv: Økt kvote + åpning i sonen mot faglig råd. Sårbar art.

Gaupe: Økning uten ny begrunnelse – kreves forholdsmessighet.

Vi viser til Rovdata-rapporter, Miljødirektoratets vurderinger og tidligere departementspraksis der lignende vedtak er omgjort.

Avslutning

Vedtaket er ugyldig på grunn av saksbehandlingsfeil, feil faktum og brudd på naturmangfoldloven og internasjonale forpliktelser. Vi ber om at det oppheves umiddelbart for å sikre rovdyrenees overlevelse.

Med vennlig hilsen

Styret leder

Hanne Greibrokk

Foreningen Ulv i hele Norge

Til:

Rovviltnemnda i region 7
v/ Statsforvalteren i Nordland
sfnopost@statsforvalteren.no

Fra:

NOAH – for dyrs rettigheter
Dronningens gate 13
0152 Oslo
register@dyrsrettigheter.no

Ref: 2026/273

Dato: 18.05.2026

Klage på vedtak om kvote for betinget skadefelling av brunbjørn i region 7 i 2026/2027
Vedtak av 5. mai 2026

NOAH – for dyrs rettigheter påklager med dette vedtak om kvote for betinget skadefelling av brunbjørn i region 7 i 2026/2027. Rovviltnemnda har vedtatt en kvote på to brunbjørner for betinget skadefelling i perioden 01.06.2026 til og med 15.02.2027, og har altså økt kvoten fra den faglige anbefalingen. NOAH ber om at vår klage blir tatt til følge og at vedtaket omgjøres.

Innledende kommentarer

Innledningsvis vil NOAH uttrykke stor bekymring over at det i det hele tatt åpnes for skadefelling av brunbjørn, en art som er kategorisert som sterkt truet på norsk rødliste. Den pågående saken mot Norge i Bernkonvensjonen viser at norsk rovdyrpolitikk ikke er i tråd med internasjonale avtaler. Den stående komiteen har flere ganger bedt norske myndigheter prioritere ikke-dødelige tiltak for sameksistens med store rovdyr.¹ Dette vedtaket er ikke i tråd med disse kravene.

Forvaltningen i region 7 er blitt kritisert av myndighetene for ikke å ivareta bjørnebestandens behov. NOAH mener det slett ikke bør vedtas en kvote for betinget skadefelling i regionen når bestandsmålet ikke er oppnådd, men nemnda bør i det aller minste forholde seg til den faglige anbefalingen og ikke overskride denne.

¹ <https://rm.coe.int/misc-e-2025-45-standing-committee-clean-final/488029d956>, avsn. 216-224;
<https://rm.coe.int/misc-e-44-standing-committee-final-draft/1680b2bbbb>, avsn. 175-179.

NOAHs vurdering

1. Vilkåret om bestandens overlevelse er ikke oppfylt

Ifølge naturmangfoldloven (nml) § 18 annet ledd kan vedtak om skadefelling kun treffes hvis det ikke truer bestandens overlevelse. Som sterkt truet art på den norske rødlista, skal bjørn både etter Bernkonvensjonen artikkel 2 og nml § 5 ivaretas og sikres levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder.

Bjørn er oppført i Bernkonvensjonens bilag II og skal derfor etter artikkel 6 sikres særlig beskyttelse gjennom juridiske og administrative tiltak, i tillegg til at enhver form for tilsiktet drap er ulovlig jf. art. 6 bokstav a. NOAH mener at vedtaket ikke er i tråd med disse kravene.

De norske bestandene av store rovdyr er ikke levedyktige. I små bestander vil ethvert uttak kunne ha store konsekvenser for artene som helhet, og selv mindre kvoter for betinget skadefelling kan derfor true bestandenes overlevelse. Bjørnen lå ved siste rødlistevurdering (2021) på grensen mellom kritisk og sterkt truet, og bestandsmålet på 13 årlige bjørnekull har aldri vært oppnådd. I 2025 ble det påvist 185 brunbjørner i Norge, en nedgang på 6 individer fra 2024 (Rovdata),² og kun 10,3 ynglinger – klart under bestandsmålet. Også den svenske bestanden er i nedgang og klassifisert som nær truet (NT). Dette taler mot å åpne for skadefelling.

Vedtaket viser ikke til noen tidsramme for å bringe bjørn ut av statusen som sterkt truet eller for hvordan bestandsmålet skal nås. Dette innebærer at økologiske hensyn settes til side, og at oppfyllelsen av forpliktelsene i nml § 5 utsettes på ubestemt tid. NOAH understreker at bestemmelsen innebærer en aktiv plikt til å bedre artens bevaringsstatus.

NOAH mener føre-var-prinsippet jf. nml. § 9 må tillegges vekt i denne saken ettersom det foreligger risiko for alvorlig og irreversibel skade på naturmangfoldet. I vedtaket er det ikke synliggjort noen tiltak som skal sikre at kvoten ikke medfører fare for overlevelse og levedyktighet av bjørnebestanden i Norge. Bjørn er svært mobile dyr og spesielt unge hannbjørner er kjent for å vandre lange avstander på jakt etter partner. Myndighetene er nødt til å tolerere at bjørn oppholder seg i og passerer gjennom områder som er beiteprioritert. Dette er avgjørende for å sikre overlevelsen til bjørnebestanden på lang sikt. Utover bjørnebestandens overlevelse isolert sett, må man også vurdere konsekvensene for det øvrige naturmangfoldet når

² Brøseth, H., Kleven, O., Jensen, M. Ø. & Kopatz, A. 2026. DNAbasert overvåking av brunbjørn i Norge i 2025. NINA Rapport 2760. Norsk institutt for naturforskning.

man holder en nøkkelart på et kunstig lavt nivå slik at den ikke kan utfylle sin økologiske rolle. NOAH kan ikke se at nemnda har foretatt en slik vurdering.

Man må også vurdere bjørnens status i sammenheng med prinsippet om samlet belastning jf. nml. § 10. I forarbeidene til nml Ot.prp.nr.52 (2008-2009) står det: «Sett i sammenheng med føre-var-prinsippet innebærer prinsippet om samlet belastning også at en beslutning skal vurderes i lys av muligheten for flere påvirkninger av samme art senere, eller for andre fremtidige påvirkninger som sammen med den foreliggende påvirkningen kan gi en uønsket virkning på naturmangfoldet». Nemnda må altså vurdere både muligheten for kontinuerlige høye kvoter for betinget skadefelling, samt utvidelser av disse, og for andre påvirkninger som kan ha uønsket virkning på økosystemene. NOAH kan ikke se at en slik vurdering finnes i vedtak eller saksframlegg.

På denne bakgrunn mener NOAH at vilkåret om at skadefelling ikke truer bestandens overlevelse ikke er oppfylt.

2. Vilkåret om skade er ikke oppfylt

NOAH mener at det ikke finnes juridisk grunnlag til å åpne for skadefelling av bjørn etter nml § 18 bokstav b. Som beskrevet i saksframlegget har det kun vært registrert 15 tap av sauer og lam til bjørn i regionen i 2024. De siste 15 årene er det kun registrert 6 påviste bjørneskader på rein. Sist det ble påvist tap av rein til brunbjørn i Nordland var i 2022 (1) og 2023 (2) i henholdsvis Grane og Vefsn kommuner. Utover dette, er det ikke påvist tap av rein til brunbjørn i Nordland siden 2014, ifølge saksframlegget. Tapsomfanget av husdyr til bjørn er etter NOAHs syn ikke av en slik størrelse eller alvorlighet som oppfyller kravene til felling av fredede rovdyr. Bjørnens vandringsatferd betyr at et visst «skadepotensial» må tolereres, og skade bør forebygges med ikke-dødelige tiltak.

For at det skal kunne gjøres unntak fra vernet av arter, må det foreligge risiko for «kvalifisert skade», altså skade av en viss alvorlighetsgrad og forholdsmessighet. Dette er også blitt understreket av Bernkonvensjonens stående komité, som har uttalt: «(...) The exceptions should be proportional to the damage suffered (...)».³ «Proportional» eller forholdsmessig skade innebærer at skadeomfanget må være betydelig og av en slik alvorlighetsgrad at det rettfærdiggjør inngrep overfor disse sterkt truede nøkkelartene. NOAH mener at det ikke foreligger et skadeomfang eller -potensial som kan begrunne skadefelling av to bjørner i region 7. Vilkåret om skade er dermed ikke oppfylt.

³ Revised Resolution No. 2 (1993) on the scope of Articles 8 and 9 of the Bern Convention. <https://rm.coe.int/16807461dd>

3. Vilkåret om andre tilfredsstillende løsninger er ikke oppfylt

Ifølge nml § 18 annet ledd og Bernkonvensjonen artikkel 9, kan det kun åpnes for skyting av truede ville dyr hvis formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte. Bernkonvensjonens stående komité har presisert at myndighetene skal velge det alternativet som har minst negativ effekt på arten, og at begrunnelsen for valget skal være objektiv og verifiserbar.⁴ Komiteen har også henvendt seg direkte til Norge og bedt myndighetene prioritere ikke-letale tiltak for å fremme varig sameksistens mellom mennesker og store rovdyr.⁵ Det innebærer at skyting av bjørner kun kan brukes som siste utvei.

Nemnda åpner for skadefelling av truede rovdyr i tilfelle det skulle oppstå tapssituasjoner i regionen. NOAH understreker at slike generelle og fremtidsrettede antakelser om skadepotensial ikke kan erstatte kravet i nml og Bernkonvensjonen om at andre tilfredsstillende løsninger skal være vurdert og forsøkt før det åpnes for skyting av strengt vernede arter. NOAH klager på et høyt antall skadefellingsvedtak årlig, og det er svært sjeldent at ikke-letale forebyggende tiltak eller alternativer til felling er reelt utprøvd før det gis tillatelse til skyting av truede rovdyr. Rovviltnemnda har en viktig rolle i å fremme disse tiltakene, og det bør naturligvis skje *før* skaden inntreffer. Når forvaltningen vedtar skadefellingskvoter, kan dette skape en forventning om at skadefelling er en løsning på lik linje med forebyggende, ikke-letale tiltak.

Et bredt spekter av vitenskapelige studier viser at felling av rovdyr i beste fall har kortvarig effekt og er i mange tilfeller er kontraproduktivt. Nye individer vil vandre inn i området, og skadeproblemet vil kunne vedvare eller forsterkes. Forskningen peker i stedet på at det må legges mer vekt på ikke-letale forebyggende tiltak.^{6,7,8,9,10,11} Det er derfor ikke noe faglig grunnlag for å basere skadehåndtering på skyting av truede rovdyr. Så lenge det finnes bjørn i Norge og Sverige, vil det forekomme bjørn i regionen og vedvarende skyting vil ikke endre situasjonen. Rovdyrangrep vil skje så lenge man fortsetter å slippe forsvarsløse husdyr ut i naturen. Å skyte

⁴ Vedlegg til Revised Resolution No. 2 (1993) on the scope of Articles 8 and 9 of the Bern Convention.

<https://rm.coe.int/16807461dd>

⁵ <https://rm.coe.int/misc-e-2025-45-standing-committee-clean-final/488029d956>, avsn. 216-224; <https://rm.coe.int/misc-e-44-standing-committee-final-draft/1680b2bbbb>, avsn. 175-179.

⁶ Rigg, R., *et al.* (2011). Mitigating carnivore–livestock conflict in Europe: Lessons from Slovakia. *Oryx*, 45(2), 272–280

⁷ Karlsson, J., & Johansson, Ö. (2010). Predictability of repeated carnivore attacks on livestock favours reactive use of mitigation measures. *Journal of Applied Ecology*, 47(1), 166–171.

⁸ Treves, A., *et al.* (2016). Predator control should not be a shot in the dark. *Frontiers in Ecology and the Environment*, 14(7), 380–388. <https://doi.org/10.1002/fee.1312>

⁹ Bruns, A., *et al.* (2020). The effectiveness of livestock protection measures against wolves (*Canis lupus*) and implications for their co-existence with humans. *Global Ecology and Conservation*, 21, e00868. <https://doi.org/10.1016/j.gecco.2019.e00868>

¹⁰ Miller, J. R. B., *et al.* (2016). Effectiveness of contemporary techniques for reducing livestock depredations by large carnivores. *Wildlife Society Bulletin*, 40(4), 806–815. <https://doi.org/10.1002/wsb.720>

¹¹ Fernández-Gil, A., *et al.* (2016). Conflict misleads large carnivore management and conservation: Brown bears and wolves in Spain. *PLoS ONE*, 11(3), e0151541

ethvert rovdyr som tar husdyr, er ikke en bærekraftig løsning. NOAH mener det er på høy tid å se nærmere på den økologiske og biologiske dynamikken i bjørnenes bevegelse og bruk av områder, og basere politikk på denne kunnskapen.

Det finnes en rekke kjente og dokumenterte forebyggende tiltak som kan benyttes for å redusere tap av husdyr og tamrein, herunder intensivt tilsyn i risikoperioder, midlertidig inngjerding, justering av slippetidspunkt, tidlig nedsanking, bruk av vokterdyr, skremmetiltak og kombinasjonsløsninger tilpasset lokale forhold.^{12,13,14,15,16,17} Det vil være effektivt å bringe husdyr inn i bjørnesikre innhegninger eller låver om kvelden da flertallet av bjørneangrep skjer om natten. Data indikerer at husdyrpredasjon ikke er en lært atferd hos bjørnen, men et instinkt om å utnytte enkle fôringsmuligheter. Tiltak for å endre driftsform vil dermed være mer effektive for å forhindre angrep i fremtiden enn felling av bjørn som uansett vil forekomme i regionen. Vedtaket med vedlegg inneholder ingen konkret redegjørelse for hvilke av disse tiltakene som er vurdert, hvordan de er vurdert opp mot hverandre, eller hvorfor de samlet sett ikke kan redusere skadeomfanget tilstrekkelig til å unngå skadefelling.

Under mål 4 i Kunming-Montreal rammeverket (Naturavtalen), som ble vedtatt i desember 2022 står det blant annet: «forvalte samhandlingen mellom mennesker og villlevende dyr på en effektiv måte med sikte på å minimere konflikt mellom mennesker og dyr og fremme sameksistens.»¹⁸ Skadefelling er altså både kontraproduktivt og i strid med internasjonale avtaler.

¹² Iliopoulos, Y., et al. (2019). Tools for co-existence: Fladry corrals efficiently repel wild wolves (*Canis lupus*) from experimental baiting sites. *Wildlife Research*, 46(6), 484–498. <https://doi.org/10.1071/WR18146>

¹³ Bruns, A., et al. (2020). The effectiveness of livestock protection measures against wolves (*Canis lupus*) and implications for their co-existence with humans. *Global Ecology and Conservation*, 21, e00868. <https://doi.org/10.1016/j.gecco.2019.e00868>

¹⁴ Khorozyan, I., & Waltert, M. (2019). A framework of most effective practices in protecting human assets from predators. *Human Dimensions of Wildlife*, 24(4), 380–394. <https://doi.org/10.1080/10871209.2019.1619883>

¹⁵ Rigg, R., et al. (2011). Mitigating carnivore–livestock conflict in Europe: Lessons from Slovakia. *Oryx*, 45(2), 272–280.

¹⁶ Musiani, M., et al. (2003). Wolf depredation trends and the use of fladry barriers to protect livestock in western North America. *Conservation Biology*, 17(6), 1538–1547. <https://doi.org/10.1111/j.1523-1739.2003.00063.x>

¹⁷ <https://www.nibio.no/tema/landskap/norsk-viltskadesenter/forebyggende-tiltak-mot-rovviltskader-pa-rein>

¹⁸ Norsk oversettelse av vedlegg til beslutning CBD COP15/4 Kunming-Montreal Global Biodiversity Framework. Mål 4. <https://www.regjeringen.no/globalassets/departementene/kld/aktuelt/2023/norsk-oversettelse-av-kunming-montreal-global-biodiversity-framework.pdf>

Konklusjon

NOAH konkluderer med at vedtaket innebærer uforsvarlig forvaltning av bjørn, og strider med nasjonal og internasjonal lov – nml. §§ 5, 8, 9, 10 og § 18 første ledd bokstav b og § 18 annet ledd samt artikler 2 og 9 i Bernkonvensjonen. Vi ber derfor om at vår klage tas til følge og at det ikke åpnes for betinget skadefelling av bjørn i region 7 i 2026-2027.

Med vennlig hilsen

NOAH – for dyrs rettigheter v/

Hannah Sofie Aanonsen (veterinær)

Til:

Rovviltnemnda i region 7 v/
Statsforvalteren i Nordland
sfnopost@statsforvalteren.no

Fra:

NOAH – for dyrs rettigheter
Dronningens gate 13
0152 Oslo
register@dyrsrettigheter.no

Sak: 2026/273

Dato: 18.05.2026

Klage på vedtak om kvote for betinget skadefelling av gaupe i region 7

NOAH – for dyrs rettigheter påklager med dette rovvilnemnda i region 7 sitt vedtak om kvote for betinget skadefelling av gaupe i 2026-2027. Nemnda har vedtatt en kvote på åtte gauper for betinget skadefelling for perioden fra 1. juni 2026 til 15. februar 2027, og har altså satt en høyere kvote enn det den faglige innstillingen tilrår. NOAH ber om at vår klage tas til følge og at vedtaket omgjøres.

Innledende kommentarer

NOAH mener det er svært kritikkverdig å åpne for jakt på gaupe i det hele tatt, som er kategorisert som sterkt truet på norsk rødliste. Artsdatabanken påpeker at arter som befinner seg i status som sterkt truet har svært høy risiko for å utryddes i Norge. Gaupebestanden var i 2025 beregnet til å bestå av kun mellom 447 og 630 gauper, ut fra 91 familiegrupper av gaupe.¹ Dette var status før kvotejakta og nye unger ble født i 2025. I region 7 lå bestanden under bestandsmålet senest i 2022 og det har vært store variasjoner i antall familiegrupper fra år til år.

Norges politiske ledelse forpliktet seg i 2020 til å stanse tap av biologisk mangfold. Dette innebærer iverksetting av tiltak for å øke tilstedeværelsen og utbredelsen av arter som står i fare for å bli borte fra vår natur. Gaupe er en slik art. Å tillate å skyte individer av en art som ikke er i en levedyktig tilstand utgjør etter NOAHs mening svært uforsvarlig naturforvaltning. Norge er

¹ Rovdata.no

forpliktet til å ta vare på de truede rovdyrene gjennom naturmangfoldloven og Bernkonvensjonen, og rovviltnemndas vedtak er ikke forenelig med disse forpliktelsene.

NOAHs vurdering

Vurdering av naturmangfoldloven §§ 8-10

Naturmangfoldloven (nml.) § 7 krever at prinsippene i §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøvelse av offentlig myndighet, noe som ikke er blitt gjort i tilstrekkelig grad i vedtaket. NOAH mener føre-var-prinsippet jf. nml. § 9 må tillegges betydelig større vekt i denne saken på grunn av begrenset kunnskapsgrunnlag om artens faktiske sårbarhet. Det er riktig at gaupebestanden overvåkes nøye i Norge, men det foreligger fortsatt vesentlige kunnskapshull, blant annet om gaupas arealbruk, vandringsmønstre og hvordan de påvirkes av arealendringer som nedbygging av natur og etablering av ny infrastruktur.² Utover gaupebestandens overlevelse isolert sett, må man også vurdere konsekvensene for det øvrige naturmangfoldet når man holder en nøkkelart på et kunstig lavt nivå slik at den ikke kan utfylle sin økologiske rolle. NOAH kan ikke se at nemnda har foretatt en slik vurdering.

Videre finnes det ikke noen forvaltningsplan om langsiktig overlevelse av gaupebestanden i Norge. Fraværet av en slik plan skjerper kravene til kunnskapsgrunnlaget jf. nml. § 8 og forutsetter at rovviltnemnda i større grad dokumenterer hvordan vedtaket er forenlig med artens langsiktige bevaringsstatus. NOAH mener at nemnda ikke har synliggjort noen tiltak som skal sikre at den høye kvoten ikke medfører fare for overlevelse og levedyktighet av gaupebestanden i Norge.

Man må også vurdere gaupas sårbare status i sammenheng med prinsippet om samlet belastning jf. nml. § 10. I forarbeidene til nml. (Ot.prp.nr.52 (2008-2009)) står det: «Sett i sammenheng med føre-var-prinsippet innebærer prinsippet om samlet belastning også at en beslutning skal vurderes i lys av muligheten for flere påvirkninger av samme art senere, eller for andre fremtidige påvirkninger som sammen med den foreliggende påvirkningen kan gi en uønsket virkning på naturmangfoldet». Nemnda må altså vurdere både muligheten for kontinuerlige høye kvoter for betinget skadefelling og kvotejakt, samt utvidelser av disse, og for andre påvirkninger som kan ha uønsket virkning på naturmangfoldet, herunder utbygging og ulovlig jakt.

² Odden, J: «Dette trenger vi å vite om gaupa». Publisert 6. juni 2025 på <https://blogg.forskning.no/dyreverden-rovdyrbloggen/dette-trenger-vi-a-vite-om-gaupa/2516493>

NOAH mener at nemnda ikke i tilstrekkelig grad har forholdt seg til nml. §§ 8-10 som retningslinjer for vedtaket.

1. Vilkåret om bestandens overlevelse er ikke oppfylt

Ifølge nml. § 18 annet ledd, kan skadefelling kun tillates hvis det ikke truer bestandens overlevelse. Som sterkt truet art på den norske rødlista, skal gaupa både etter Bernkonvensjonen artikkel 2 og nml. § 5 ivaretas og sikres levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Artikkel 7 første ledd i Bernkonvensjonen sier at partene skal gjennomføre nødvendige juridiske og administrative tiltak for å sikre beskyttelsen av ville dyr i bilag III, hvor gaupa er oppført. NOAH mener at vedtaket ikke er i tråd med disse kravene.

NOAH kan ikke se hvordan rovviltnemnda kan forsvare felling av individer av en art som er sterkt truet i Norge, og som også vurderes som sårbar i andre deler av Skandinavia. I en presset og liten bestand som gaupebestanden i Norge, vil ethvert uttak kunne få store konsekvenser for arten som helhet. Artsdatabanken påpeker at nedgangen i gaupebestanden blant annet skyldes kvotejakt og skadefelling.³ I forarbeidene til naturmangfoldloven Ot.prp. nr. 52 (2008-2009) står det til § 18: «Bestemmelsen må også leses i lys av forvaltningsmålet i § 5 første ledd, som legger vekt på ivaretagelse av et tilstrekkelig genetisk mangfold». Den fennoskandinaviske gaupebestanden er blant bestandene av eurasisk gaupe med lavest genetisk diversitet på grunn av geografisk isolasjon og intens jakt på 1900-tallet.⁴ Dette kan vanskelig betegnes som «tilstrekkelig genetisk mangfold». I bestander med lav genetisk variasjon vil uttak av enkeltindivider ha større konsekvenser enn ellers, da enkeltindividets genetiske bidrag relativt sett er viktigere. På denne bakgrunnen kan en så høy kvote for betinget skadefelling få svært alvorlige følger for gaupebestandens langsiktige overlevelse.

NOAH mener at nemnda ikke har dokumentert at kvoten ikke utgjør en fare for bestandens langsiktige overlevelse og levedyktighet. Vilkåret om bestandens overlevelse er dermed ikke oppfylt, jf. nml. § 18 andre ledd.

³ Eldegard K, Syvertsen PO, Bjørge A, Kovacs K, Støen O-G og van der Kooij J (24.11.2021). Pattedyr: Vurdering av gaupe *Lynx lynx* for Norge. Rødlista for arter 2021. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/rodlisterforarter/2021/26449>.

⁴ Hemmingmoore et al. 2024. Lynx gene flow in Fennoscandia : estimation of gene flow within the Fennoscandian lynx population. In: Rapport från SLU Viltskadecenter number: 2024:2. SLU Wildlife Damage Center, Swedish University of Agricultural Sciences

2. Vilkåret om andre tilfredsstillende løsninger er ikke oppfylt

Ifølge nml. § 18 annet ledd og Bernkonvensjonen artikkel 9, kan det kun åpnes for skyting av truede ville dyr hvis formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte. Bernkonvensjonens stående komité har i vedlegget til «Revised Resolution No. 2 (1993) on the scope of Articles 8 and 9 of the Bern Convention» presisert at myndighetene skal velge det alternativet som har minst negativ effekt på arten, og at begrunnelsen for valget skal være objektiv og verifiserbar.⁵

Bestemmelsene stiller altså krav om at alternative, ikke-letale tiltak skal være reelt vurdert og forsøkt før det gis tillatelse til et irreversibelt inngrep som felling av en sterkt truet nøkkelart. NOAH klager på et høyt antall skadefellingsvedtak årlig, og det er svært sjeldent at ikke-letale forebyggende tiltak eller alternativer til felling er reelt utprøvd før det gis tillatelse til skyting av truede rovdyr. Rovviltnemnda har en viktig rolle i å fremme disse tiltakene, og det bør naturligvis skje *før* skaden inntreffer. Når forvaltningen vedtar en så stor kvote, kan dette skape en forventning om at skadefelling er en løsning på lik linje med forebyggende og ikke-letale tiltak.

Begrunnelsen for kvoten er å begrense potensiell skade på sau og tamrein. NOAH understreker at slike generelle og fremtidsrettede antakelser om skadepotensial ikke kan erstatte kravet i nml. § 18 andre ledd og Bernkonvensjonen artikkel 9 om at andre tilfredsstillende løsninger skal være vurdert og forsøkt før det åpnes for skyting av en strengt vernet art. En kvote av dette omfanget sender et signal om en generell adgang til skyting, og stiller derfor særlig strenge krav til at alternative, ikke-letale løsninger vurderes grundig og konkret.

Et bredt spekter av vitenskapelige studier viser at felling av rovdyr i beste fall har kortvarig effekt og er i mange tilfeller er kontraproduktivt. Nye individer vil vandre inn i området, og skadeproblemet vil kunne vedvare eller forsterkes. Forskningen peker i stedet på at det må legges

⁵ Revised Resolution No. 2 (1993) on the scope of Articles 8 and 9 of the Bern Convention. <https://rm.coe.int/16807461dd>

mer vekt på ikke-letale forebyggende tiltak.^{6,7,8,9,10,11} Å basere skadehåndtering på skyting av truede rovdyr er derfor verken faglig eller forvaltningsmessig forsvarlig.

Det finnes en rekke kjente og dokumenterte forebyggende tiltak som kan benyttes for å redusere tap av husdyr og tamrein, herunder intensivert tilsyn i risikoperioder, midlertidig inngjerding, justering av slippetidspunkt, bruk av vokterdyr, skremmetiltak og kombinasjonsløsninger tilpasset lokale forhold.^{12,13,14,15,16,17} Flere av disse tiltakene er anbefalt av NIBIO og støttet av internasjonal forskning, men fremstår som lite eller ikke vurdert i forbindelse med kvotefastsettelsen. Vedtaket med vedlegg inneholder ingen konkret redegjørelse for hvilke av disse tiltakene som er vurdert, hvordan de er vurdert opp mot hverandre, eller hvorfor de samlet sett ikke kan redusere skadeomfanget tilstrekkelig til å unngå skadefelling av en slik størrelsesorden som det legges opp til.

Vi trenger økt toleranse for ville dyr, spesielt rovdyr, og vil man beskytte husdyr finnes det altså en rekke tiltak som har dokumentert større effekt enn å ta livet av rovdyrene. Under mål 4 i Kunming-Montreal rammeverket (Naturavtalen), som ble vedtatt i desember 2022 står det blant annet: «forvalte samhandlingen mellom mennesker og viltlevende dyr på en effektiv måte med sikte på å minimere konflikt mellom mennesker og dyr og fremme sameksistens.»¹⁸ Å legge opp til skadefelling på denne måten er altså både kontraproduktivt og i strid med internasjonale avtaler.

⁶ Rigg, R., et al. (2011). Mitigating carnivore–livestock conflict in Europe: Lessons from Slovakia. *Oryx*, 45(2), 272–280

⁷ Karlsson, J., & Johansson, Ö. (2010). Predictability of repeated carnivore attacks on livestock favours reactive use of mitigation measures. *Journal of Applied Ecology*, 47(1), 166–171.

⁸ Treves, A., et al. (2016). Predator control should not be a shot in the dark. *Frontiers in Ecology and the Environment*, 14(7), 380–388. <https://doi.org/10.1002/fee.1312>

⁹ Bruns, A., et al. (2020). The effectiveness of livestock protection measures against wolves (*Canis lupus*) and implications for their co-existence with humans. *Global Ecology and Conservation*, 21, e00868. <https://doi.org/10.1016/j.gecco.2019.e00868>

¹⁰ Miller, J. R. B., et al. (2016). Effectiveness of contemporary techniques for reducing livestock depredations by large carnivores. *Wildlife Society Bulletin*, 40(4), 806–815. <https://doi.org/10.1002/wsb.720>

¹¹ Fernández-Gil, A., et al. (2016). Conflict misleads large carnivore management and conservation: Brown bears and wolves in Spain. *PLoS ONE*, 11(3), e0151541

¹² Iliopoulos, Y., et al. (2019). Tools for co-existence: Fladry corrals efficiently repel wild wolves (*Canis lupus*) from experimental baiting sites. *Wildlife Research*, 46(6), 484–498. <https://doi.org/10.1071/WR18146>

¹³ Bruns, A., et al. (2020). The effectiveness of livestock protection measures against wolves (*Canis lupus*) and implications for their co-existence with humans. *Global Ecology and Conservation*, 21, e00868. <https://doi.org/10.1016/j.gecco.2019.e00868>

¹⁴ Khorozyan, I., & Waltert, M. (2019). A framework of most effective practices in protecting human assets from predators. *Human Dimensions of Wildlife*, 24(4), 380–394. <https://doi.org/10.1080/10871209.2019.1619883>

¹⁵ Rigg, R., et al. (2011). Mitigating carnivore–livestock conflict in Europe: Lessons from Slovakia. *Oryx*, 45(2), 272–280.

¹⁶ Musiani, M., et al. (2003). Wolf depredation trends and the use of fladry barriers to protect livestock in western North America. *Conservation Biology*, 17(6), 1538–1547. <https://doi.org/10.1111/j.1523-1739.2003.00063.x>

¹⁷ <https://www.nibio.no/tema/landskap/norsk-viltskadesenter/forebyggende-tiltak-mot-rovviltskader-pa-rein>

¹⁸ Norsk oversettelse av vedlegg til beslutning CBD COP15/4 Kunming-Montreal Global Biodiversity Framework. Mål 4. <https://www.regjeringen.no/globalassets/departementene/kld/aktuelt/2023/norsk-oversettelse-av-kunming-montreal-global-biodiversity-framework.pdf>

Nemnda har ved fastsettelsen av kvoten lagt til grunn generelle antakelser om skadepotensial, uten å legge til rette for at alternative, mindre inngripende tiltak vurderes eller forsøkes. Det er heller ikke gitt noen objektiv og etterprøvbar begrunnelse for hvorfor en kvote av denne størrelsesordenen er nødvendig fremfor bruk av ikke-letale forebyggende tiltak. Vilkåret i naturmangfoldloven § 18 andre ledd og Bernkonvensjonen artikkel 9 om at andre tilfredsstillende løsninger skal være vurdert og funnet utilstrekkelige, er dermed ikke oppfylt.

3. Vilkåret om «skade» er ikke oppfylt

Klima- og miljødepartementet har i sine klageavgjørelser vist til at artikkel 9 nr. 1 i Bernkonvensjonen kun åpner for felling av fredede ville dyr for å avverge «alvorlig skade» på bl.a. husdyr og tamrein, forutsatt at konvensjonens vilkår er oppfylt. Departementet skriver: «Ordet «alvorlig» innebærer krav til et visst omfang og en viss alvorlighetsgrad.» Også konvensjonens verneformål tilsier at det må foreligge risiko for «kvalifisert skade» før unntak kan gjøres for vernet av arter. Dette understøttes av punkt 16 i vedlegg til «Revised Resolution No. 2 (1993) on the scope of Articles 8 and 9 of the Bern Convention», vedtatt av den Stående Komiteen den 2. desember 2011 hvor det lyder i henhold til anvendelse og fortolkning av artikkel 9 første ledd bokstav b: «(...) The exceptions should be proportional to the damage suffered (...).¹⁹ Dette innebærer at skadeomfanget må være betydelig og av en slik alvorlighetsgrad at det rettfærdiggjør inngrep overfor en sterkt truet nøkkelart som gaupe. Nemnda har ikke dokumentert eller vurdert forholdsmessigheten av kvotefastsettelsen i lys av disse kravene i vedtaket.

Tallene for påviste tap av beitedyr til gaupe i region 7 er mye lavere i 2025 enn de foregående årene. Nemnda kan ikke åpne for en kvote på hele åtte gauper basert på denne utviklingen. Det er ikke tilstrekkelig å stille opp hypoteser om at det kan oppstå skadesituasjoner i hele regionen. Man må forholde seg til de reelle tapstallene for å kunne anse nml § 18 bokstav b som oppfylt. NOAH mener at det ikke foreligger det ikke et dokumentert eller alvorlig skadeomfang eller -potensiale som kan rettfærdiggjøre en kvote av et slikt omfang som nemnda legger opp til.

Konklusjon

NOAH – for dyrs rettigheter konkluderer med at vedtaket utgjør uforsvarlig forvaltning av gaupe, og strider med nasjonal og internasjonal lov – nml. §§ 5, 8, 9 og 10, § 18 første ledd

¹⁹ Revised Resolution No. 2 (1993) on the scope of Articles 8 and 9 of the Bern Convention. <https://rm.coe.int/16807461dd>

bokstav b og § 18 annet ledd, samt artikler 2, 7 og 9 i Bernkonvensjonen. NOAH ber derfor om at vedtaket omgjøres slik at at det ikke tillates betinget skadefelling av sterkt truet gaupe.

Med hilsen

NOAH – for dyrs rettigheter v/ -
Hannah Sofie Aanonsen (veterinær)

Til:

Rovviltnemnda i region 7 v/
Statsforvalteren i Nordland
sfnopost@statsforvalteren.no

Fra:

NOAH – for dyrs rettigheter
Dronningens gate 13
0152 Oslo
register@dyrsrettigheter.no

Sak: 2026/273

Dato: 18.05.2026

Klage på vedtak om kvote for betinget skadefelling av jerv i region 7

NOAH – for dyrs rettigheter påklager med dette rovvilnemnda i region 7 sitt vedtak om kvote for betinget skadefelling av jerv i 2026-2027. Nemnda har vedtatt en kvote på åtte jerver for betinget skadefelling for perioden fra 1. juni 2026 til 15. februar 2027 eller til kvoten er fylt dersom det skjer før perioden er slutt. NOAH ber om at vår klage tas til følge og at vedtaket omgjøres.

Innledende kommentarer

Det er svært alvorlig at nemnda åpner for å skyte jerv, som er kategorisert som sterkt truet på den norske rødlista. Artsdatabanken har påpekt at arter som befinner seg i sterkt truet tilstand har svært høy risiko for å utrykkes fra norsk natur. Jerven er oppført på Bernkonvensjonens liste II over strengt beskyttede dyrearter, og mer enn 25 % av den europeiske jervebestanden befinner seg i Norge. Arten regnes derfor som en norsk ansvarsart, som betyr at Norge har et særlig ansvar for å sikre at bestanden er levedyktig. Etter Bernkonvensjonen og naturmangfoldloven (nml) skal jerven ivaretas og sikres levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. NOAH mener vedtaket utgjør svært uforsvarlig forvaltning av en norsk ansvarsart, og kan bidra til å sette bestandens overlevelse i fare.

NOAHs vurdering

Vurdering av naturmangfoldloven §§ 8-10

Nml. § 7 krever at prinsippene i nml. §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøvelse av offentlig myndighet, noe som ikke er blitt gjort i tilstrekkelig grad i vedtaket. NOAH mener føre-var-prinsippet jf. nml. § 9 må tillegges betydelig større vekt i denne saken på grunn av begrenset kunnskapsgrunnlag om artens faktiske sårbarhet. Det finnes ikke noen forvaltningsplan om langsiktig overlevelse av jervebestanden i Norge. Fraværet av en slik plan skjerper kravene til kunnskapsgrunnlaget jf. nml. § 8 og forutsetter at rovviltnemnda i større grad dokumenterer hvordan vedtaket er forenlig med artens langsiktige bevaringsstatus. NOAH mener at nemnda ikke har synliggjort noen tiltak som skal sikre at kvoten ikke medfører fare for overlevelse og levedyktighet av jervebestanden i Norge. Utover jervebestandens overlevelse isolert sett, må man også vurdere konsekvensene for det øvrige naturmangfoldet når man holder en nøkkelart på et kunstig lavt nivå slik at den ikke kan utfylle sin økologiske rolle. NOAH kan ikke se at nemnda har foretatt en slik vurdering.

Man må også vurdere jervens sårbare status i sammenheng med prinsippet om samlet belastning jf. nml. § 10. NOAH vil i den forbindelse gjøre oppmerksom på forarbeidene til nml Ot.prp.nr.52 (2008-2009), hvor det står: «Sett i sammenheng med føre-var-prinsippet innebærer prinsippet om samlet belastning også at en beslutning skal vurderes i lys av muligheten for flere påvirkninger av samme art senere, eller for andre fremtidige påvirkninger som sammen med den foreliggende påvirkningen kan gi en uønsket virkning på naturmangfoldet». Nemnda må altså vurdere både muligheten for kontinuerlige høye kvoter for betinget skadefelling og lisensfelling, samt utvidelser av disse, og for andre påvirkninger som kan ha uønsket virkning på naturmangfoldet, herunder utbygging og ulovlig jakt.

NOAH mener at nemnda ikke i tilstrekkelig grad har forholdt seg til nml. §§ 8-10 som retningslinjer for vedtaket.

Naturmangfoldloven § 18

Vedtaket etter naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav a til f kan bare treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse og formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte. NOAH mener ikke disse to vilkårene er oppfylt. NOAH mener heller ikke vilkåret om skade jf. § 18 bokstav b er oppfylt.

1. Vilkåret om bestandens overlevelse er ikke oppfylt (nml. § 18 annet ledd)

Ifølge nml. § 18 annet ledd, kan skadefelling kun tillates hvis det ikke truer bestandens overlevelse. Som sterkt truet art på den norske rødlista, skal jerven både etter Bernkonvensjonen artikkel 2 og nml § 5 ivaretas og sikres levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Jerv er oppført i Bernkonvensjonens bilag II og skal derfor etter artikkel 6 sikres særlig beskyttelse gjennom juridiske og administrative tiltak, i tillegg til at enhver form for tilsiktet drap er ulovlig jf. art. 6 bokstav a.

Jerven er kategorisert som sterkt truet i Norge og sårbar i andre deler av Skandinavia. Ifølge Rovdata ble det påvist kun 51 jervekull i Norge i 2025 – en nedgang på 10 kull sammenlignet med 2024.¹ I en presset og liten bestand som jervebestanden i Norge, vil ethvert uttak kunne ha store konsekvenser for arten som helhet.

I forarbeidet til naturmangfoldloven Ot.prp. nr. 52 (2008-2009) står det til § 18: «Bestemmelsen må også leses i lys av forvaltningsmålet i § 5 første ledd, som legger vekt på ivaretagelse av et tilstrekkelig genetisk mangfold». Den skandinaviske jervebestanden er den bestanden av eurasiske jerv i verden som har lavest genetisk diversitet, en av de laveste som er målt blant alle rødlistede dyrearter.^{2,3} Forskere mener at noe av grunnen til dette er jakt og lav reproduksjon.⁴ Dersom man skal legge en terskel for «tilstrekkelig genetisk mangfold», bør denne i hvert fall være på nivå med underarten (Eurasisk jerv; *Gulo gulo gulo*) som helhet, og bør på ingen måte ligge i det nedre sjiktet av alle utrydningstruede dyr. Leser man § 18 i lys av § 5, er vilkåret om at uttaket ikke truer bestandens overlevelse, ikke oppfylt.

NOAH mener at nemnda ikke har dokumentert at kvoten ikke utgjør en fare for bestandens langsiktige overlevelse og levedyktighet. Vilkåret om bestandens overlevelse er dermed ikke oppfylt, jf. nml. § 18 annet ledd.

¹ Rovdata. Bestandsstatus – Jerv. <https://rovdata.no/Jerv/Bestandsstatus.aspx>

² Bujnáková, D. et al. (2024). Expanding from local to continental scale—A genetic assessment of the Eurasian wolverine. *Diversity and Distributions*, 30, e13846. <https://doi.org/10.1111/ddi.13846>

³ Ekblom, R. et al. (2018). Genome sequencing and conservation genomics in the Scandinavian wolverine population. *Conservation Biology*, 32: 1301-1312. <https://doi.org/10.1111/cobi.13157>

⁴ Lansink, G.M.J. et al (2022). Potential for increased connectivity between differentiated wolverine populations. *Biological Conservation*, Volume 272, 109601, ISSN 0006-3207. <https://doi.org/10.1016/j.biocon.2022.109601>.

2. Vilkåret om andre tilfredsstillende løsninger er ikke oppfylt (nml. § 18 annet ledd)

Ifølge nml. § 18 annet ledd og Bernkonvensjonen artikkel 9, kan det kun åpnes for skyting av truede ville dyr dersom formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte. Dette gjelder både innenfor og utenfor forvaltningsområdene. Bernkonvensjonens stående komité har i vedlegget til «Revised Resolution No. 2 (1993) on the scope of Articles 8 and 9 of the Bern Convention» presisert at myndighetene skal velge det alternativet som har minst negativ effekt på arten, og at begrunnelsen for valget skal være objektiv og verifiserbar.⁵

Bestemmelsene stiller altså krav om at alternative, ikke-letale tiltak skal være reelt vurdert og forsøkt før det gis tillatelse til et irreversibelt inngrep som felling av en sterkt truet nøkkelart. NOAH klager på et høyt antall skadefellingsvedtak årlig, og det er svært sjeldent at ikke-letale forebyggende tiltak eller alternativer til felling er reelt utprøvd før det gis tillatelse til skyting av truede rovdyr. Rovviltnemnda har en viktig rolle i å fremme disse tiltakene, og det bør naturligvis skje *før* skaden inntreffer. Når forvaltningen vedtar en så stor kvote, kan dette skape en forventning om at skadefelling er en løsning på lik linje med forebyggende og ikke-letale tiltak.

Nemndas begrunnelse for kvoten er å begrense potensiell skade på sau og tamrein. NOAH understreker at slike generelle og fremtidsrettede antakelser om skadepotensial ikke kan erstatte kravet i nml og Bernkonvensjonen om at andre tilfredsstillende løsninger skal være vurdert og forsøkt før det åpnes for skyting av en strengt vernet art. En kvote av dette omfanget sender et signal om en generell adgang til skyting, og stiller derfor særlig strenge krav til at alternative, ikke-letale løsninger vurderes grundig og konkret.

Et bredt spekter av vitenskapelige studier viser at felling av rovdyr i beste fall har kortvarig effekt og er i mange tilfeller er kontraproduktivt. Nye individer vil vandre inn i området, og skadeproblemet vil kunne vedvare eller forsterkes. Forskningen peker i stedet på at det må legges

⁵ Revised Resolution No. 2 (1993) on the scope of Articles 8 and 9 of the Bern Convention. <https://rm.coe.int/16807461dd>

mer vekt på ikke-letale forebyggende tiltak.^{6,7,8,9,10,11} Å basere skadehåndtering på skyting av truede rovdyr er derfor verken faglig eller forvaltningsmessig forsvarlig.

Det finnes en rekke kjente og dokumenterte forebyggende tiltak som kan benyttes for å redusere tap av husdyr og tamrein, herunder intensivert tilsyn i risikoperioder, midlertidig inngjerding, justering av slippetidspunkt, bruk av vokterdyr, skremmetiltak og kombinasjonsløsninger tilpasset lokale forhold.^{12,13,14,15,16,17} Flere av disse tiltakene er anbefalt av NIBIO og støttet av internasjonal forskning, men fremstår som lite eller ikke vurdert i forbindelse med kvotefastsettelsen. Vedtaket med vedlegg inneholder ingen konkret redegjørelse for hvilke av disse tiltakene som er vurdert, hvordan de er vurdert opp mot hverandre, eller hvorfor de samlet sett ikke kan redusere skadeomfanget tilstrekkelig til å unngå skadefelling av en slik størrelsesorden som det legges opp til.

Vi trenger økt toleranse for ville dyr, spesielt rovdyr, og vil man beskytte husdyr finnes det altså en rekke tiltak som har dokumentert større effekt enn å ta livet av rovdyrene. Under mål 4 i Kunming-Montreal rammeverket (Naturavtalen), som ble vedtatt i desember 2022 står det blant annet: «forvalte samhandlingen mellom mennesker og viltlevende dyr på en effektiv måte med sikte på å minimere konflikt mellom mennesker og dyr og fremme sameksistens.»¹⁸ Å legge opp til skadefelling på denne måten er altså både kontraproduktivt og i strid med internasjonale avtaler.

⁶ Rigg, R., et al. (2011). Mitigating carnivore–livestock conflict in Europe: Lessons from Slovakia. *Oryx*, 45(2), 272–280

⁷ Karlsson, J., & Johansson, Ö. (2010). Predictability of repeated carnivore attacks on livestock favours reactive use of mitigation measures. *Journal of Applied Ecology*, 47(1), 166–171.

⁸ Treves, A., et al. (2016). Predator control should not be a shot in the dark. *Frontiers in Ecology and the Environment*, 14(7), 380–388. <https://doi.org/10.1002/fee.1312>

⁹ Bruns, A., et al. (2020). The effectiveness of livestock protection measures against wolves (*Canis lupus*) and implications for their co-existence with humans. *Global Ecology and Conservation*, 21, e00868. <https://doi.org/10.1016/j.gecco.2019.e00868>

¹⁰ Miller, J. R. B., et al. (2016). Effectiveness of contemporary techniques for reducing livestock depredations by large carnivores. *Wildlife Society Bulletin*, 40(4), 806–815. <https://doi.org/10.1002/wsb.720>

¹¹ Fernández-Gil, A., et al. (2016). Conflict misleads large carnivore management and conservation: Brown bears and wolves in Spain. *PLoS ONE*, 11(3), e0151541

¹² Iliopoulos, Y., et al. (2019). Tools for co-existence: Fladry corrals efficiently repel wild wolves (*Canis lupus*) from experimental baiting sites. *Wildlife Research*, 46(6), 484–498. <https://doi.org/10.1071/WR18146>

¹³ Bruns, A., et al. (2020). The effectiveness of livestock protection measures against wolves (*Canis lupus*) and implications for their co-existence with humans. *Global Ecology and Conservation*, 21, e00868. <https://doi.org/10.1016/j.gecco.2019.e00868>

¹⁴ Khorozyan, I., & Waltert, M. (2019). A framework of most effective practices in protecting human assets from predators. *Human Dimensions of Wildlife*, 24(4), 380–394. <https://doi.org/10.1080/10871209.2019.1619883>

¹⁵ Rigg, R., et al. (2011). Mitigating carnivore–livestock conflict in Europe: Lessons from Slovakia. *Oryx*, 45(2), 272–280.

¹⁶ Musiani, M., et al. (2003). Wolf depredation trends and the use of fladry barriers to protect livestock in western North America. *Conservation Biology*, 17(6), 1538–1547. <https://doi.org/10.1111/j.1523-1739.2003.00063.x>

¹⁷ <https://www.nibio.no/tema/landskap/norsk-viltskadesenter/forebyggende-tiltak-mot-rovviltskader-pa-rein>

¹⁸ Norsk oversettelse av vedlegg til beslutning CBD COP15/4 Kunming-Montreal Global Biodiversity Framework. Mål 4. <https://www.regjeringen.no/globalassets/departementene/kld/aktuelt/2023/norsk-oversettelse-av-kunming-montreal-global-biodiversity-framework.pdf>

Nemnda har ved fastsettelsen av kvoten lagt til grunn generelle antakelser om skadepotensial, uten å legge til rette for at alternative, mindre inngripende tiltak vurderes eller forsøkes. Det er heller ikke gitt noen objektiv og etterprøvbar begrunnelse for hvorfor en kvote av denne størrelsesordenen er nødvendig fremfor bruk av ikke-letale forebyggende tiltak. Vilkåret i nml § 18 annet ledd og Bernkonvensjonen artikkel 9 om at andre tilfredsstillende løsninger skal være vurdert og funnet utilstrekkelige, er dermed ikke oppfylt.

3. Vilkåret om «skade» er ikke oppfylt (nml. § 18 bokstav b)

Lovgivningen åpner for uttak av jerv for å avverge skade på husdyr og tamrein. På grunn av jervens status som norsk ansvarsart og tilstedeværelse på Bernkonvensjonens liste 2, må denne skaden ha et visst omfang. Lovavdelingen i justis- og beredskapsdepartementet har uttalt om § 18 at «loven oppstiller et visst minstekrav til skadens alvorlighetsgrad og omfang, før uttak kan skje».¹⁹ NOAH mener at dette minstekravet ikke er oppfylt i region 7.

Tallene for påviste tap av beitedyr til jerv i region 7 viser en nedadgående trend, og har vært historisk lave de siste årene. I 2025 ble det kun påvist 16 tap av sau til jerv i regionen, jf. saksframlegget. Det er også begrenset tap av rein til jerv i regionen, og i reindriftsåret 2024/25 ble det kun påvist 54 rein tapt til jerv. Nemnda kan ikke åpne for en kvote på åtte jerver basert på disse tallene. Det er ikke tilstrekkelig å stille opp hypoteser om at det kan oppstå skadesituasjoner i hele regionen. Man må forholde seg til de reelle tapstallene for å kunne anse nml § 18 bokstav b som oppfylt

Konklusjon

NOAH – for dyrs rettigheter konkluderer med at vedtaket utgjør uforsvarlig forvaltning av jerv, og strider med nasjonal og internasjonal lov – nml. §§ 5, 8, 9 og 10, § 18 første ledd bokstav b og § 18 annet ledd, samt artikler 2, 6 og 9 i Bernkonvensjonen. NOAH ber derfor om at vedtaket omgjøres slik at det ikke tillates betinget skadefelling av sterkt truet jerv.

Med hilsen

NOAH – for dyrs rettigheter v/ -
Hannah Sofie Aanonsen (veterinær)

¹⁹ Tolkningsuttalelse fra lovavdelingen (15.12.2016). Ref 16/7859. § 18 – Lisensfelling av ulv. Tilgjengelig fra: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/-18---lisensfelling-av-ulv/id2526171/>

Til:

Rovviltnemnda i region 7
v/ Statsforvalteren i Nordland
sfnopost@statsforvalteren.no

Fra:

NOAH – for dyrs rettigheter
Dronningens gate 13
0152 Oslo
register@dyrsrettigheter.no

Sak: 2026/273

Dato: 18.05.2026

Klage på vedtak om kvote for betinget skadefelling av ulv i region 7

NOAH – for dyrs rettigheter påklager med dette rovviltnemnda i region 7 sitt vedtak om kvote for betinget skadefelling av ulv i 2026-2027. Nemnda har vedtatt en kvote på 2 ulver for betinget skadefelling for perioden fra 1. juni 2026 til 15. februar 2027. NOAH ber om at vår klage tas til følge og at vedtaket omgjøres slik at det ikke settes noen kvote for skadefelling av ulv i region 7 i 2026-2027.

Innledende kommentarer

NOAH mener det er svært kritikkverdig at norsk ulveforvaltning ignorerer uttalelsene fra Bernkonvensjonens stående komité og fortsetter å åpne for skyting av ulv i stor skala. Den stående komitéen uttalte i desember 2025 at Norge fortsatt bryter Bernkonvensjonen og ikke har fulgt opp tidligere anmodninger om å endre politikken. Komitéen uttrykte sterk bekymring over Norges ekstremt lave bestandsmål for ulv og anmodet om at bestanden får vokse for å sikre langsiktig overlevelse og levedyktighet, samt at ulven får spre seg geografisk for å kunne oppfylle sin økologiske rolle. Komiteen har også gjentatt sin anmodning om å prioritere ikke-dødelige tiltak for sameksistens med store rovdyr.¹ Dette vedtaket viser igjen at dødelige tiltak fortsatt er forvaltningens foretrukne løsning selv om det er kontraproduktivt og setter ulvebestandens overlevelse i enda større fare.

¹ <https://rm.coe.int/misc-e-2025-45-standing-committee-clean-final/488029d956>, avsn. 216-224;
<https://rm.coe.int/misc-e-44-standing-committee-final-draft/1680b2bbbb>, avsn. 175-179.

NOAHs vurdering

1. Vilkåret om bestandens overlevelse er ikke oppfylt

Ifølge naturmangfoldloven (nml.) § 18 annet ledd og rovviltforskriften § 13, kan skadefelling kun tillates hvis det ikke truer bestandens overlevelse. Som kritisk truet art på den norske rødlista, skal ulven både etter Bernkonvensjonen artikkel 2 og nml. § 5 ivaretas og sikres levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. NOAH mener at vedtaket ikke er i tråd med disse kravene.

Ulvebestanden i Norge er under bestandsmålet for første gang på 11 år. Denne vinteren (2025-2026) ble det kun dokumentert to helnorske ulvekull og tre kull i grenserevir, altså totalt 3,5 kull. Antall registrerte ulver er 55-58, hvorav kun 34-36 kun i Norge og 21-22 i grenserevir. Dette er tydelig nedgang siden året før, og bestanden har gjennom flere år vist en nedadgående trend.² Situasjonen i dag er et resultat av en ekstrem utrydningspolitikk, og bør ikke komme som en overraskelse på forvaltningen. Situasjonen forverres ytterligere av den ekstreme innavlen i bestanden, som fører til lavere reproduksjon og valpeoverlevelse.³

Miljødirektoratet skrev i sitt vedtak om kvote for betinget skadefelling av ulv våren 2026 (2026/1859) at det er usikkert om det nasjonale bestandsmålet vil oppnås inneværende sesong. Dette var tilgjengelig ved tidspunkt for nemndas vedtak. Når det foreligger en reell risiko for at bestanden ligger under bestandsmålet, kan det ikke åpnes for skadefelling. I en slik situasjon er forvaltningsmyndighetene forpliktet til å legge til rette for yngling også utenfor ulvesonen, jf. nml. §§ 5 og 18 annet ledd, samt føre-var-prinsippet i nml. § 9. Nå som de endelige overvåkningstallene foreligger, fremstår nemndas vedtak helt urimelig.

NOAH mener føre-var-prinsippet må tillegges betydelig vekt i denne saken. Prinsippet tillater ikke felling når det er så stor usikkerhet om bestandens status og effekten av uttaket. I tillegg til usikkerheten kommer at ulvebestanden allerede er kritisk truet, sterkt innavlet og utsatt for omfattende ulovlig jakt. Alt dette gjør at ulvens overlevelse i Norge er høyst usikker.

Vedtaket legger opp til at ulv som vandrer utenfor ulvesonen skal skytes. Ulvebestanden er imidlertid helt avhengig av vandring for å overleve, ettersom dette er den eneste måten å tilføre

² <https://kommunikasjon.ntb.no/pressemelding/18901816/ulv-i-norge-under-malet-for-forste-gang-pa-11-ar?publisherId=17847890&lang=no>

³ Kardos, M. *et al.* Genomic consequences of intensive inbreeding in an isolated wolf population. *Nat Ecol Evol* 2, 124–131 (2018). <https://doi.org/10.1038/s41559-017-0375-4>

nye gener på og sikre at enslige individer kan finne nye partnere og etablere stabile revir. Miljødirektoratet uttalte i sin faglige tilrådning 22. november 2021 at «[u]ten innvandring må bestanden forvaltes på et vesentlig høyere bestandsnivå enn dagens samlede bestandsmål i Norge og Sverige for å sikre overlevelsen (...)». Det aktuelle vedtaket åpner for felling av vandrende individer, noe som kan hemme innvandringen og innebærer en betydelig risiko for at genetisk verdifulle dyr blir skutt.

Miljødirektoratet understreker i sitt vedtak av 13.02.2026 («Kvote for betinget skadefelling av ulv – våren 2026») at forvaltningen må sørge for at et tilstrekkelig antall immigranter fra den finsk-russiske bestanden faktisk lykkes med å vandre inn og etablere seg i den skandinaviske bestanden. Det fremheves også at det er avgjørende at retningslinjene for håndtering av genetisk verdifulle individer følges. NOAH mener at dette ikke er tydelig nok formulert i saksframlegg og vedtak, noe som i praksis gjør det enkelt å unnlate nødvendig genetisk vurdering. Videre er det kjent at felling av ulv om høsten generelt ikke anbefales, da det er høyere risiko for å ramme genetisk viktige individer i denne perioden. Dette var også bakgrunnen for at lisensfellingsperioden ble flyttet fra 1. oktober til 1. desember. NOAH mener derfor at det ikke må tillates skadefelling om høsten. Dersom det likevel tillates, må det stilles som vilkår at DNA er avklart på forhånd.

Den sør-skandinaviske ulvebestanden er både liten og genetisk sårbar. Ulvebestanden er kategorisert som kritisk truet i Norge og som sterkt truet i Sverige (2025). I en slik situasjon tilsier både føre-var-prinsippet og kravet om å sikre en levedyktig bestand at myndighetene er forpliktet til å avstå fra felling, og i stedet legge til rette for bestandsvekst og genetisk styrking.

NOAH mener at det å åpne for skadefelling av ulv utgjør en fare for bestandens overlevelse og levedyktighet. Vilåret om at «felling» ikke er skadelig for bestandens overlevelse er dermed ikke oppfylt, jf. nml. § 18 annet ledd. Skadefelling om høsten øker risikoen for å ramme genetisk verdifulle ulver, og bør derfor ikke tillates.

2. Vilåret om andre tilfredsstillende løsninger er ikke oppfylt

Ifølge nml. § 18 annet ledd, Bernkonvensjonen artikkel 9 og rovviltforskriften § 13, kan det kun åpnes for skyting av truede ville dyr dersom formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte. Dette gjelder også utenfor ulvesonen. Bernkonvensjonens stående komité har i vedlegget til «Revised Resolution No. 2 (1993) on the scope of Articles 8 and 9 of the Bern Convention» presisert at myndighetene skal velge det alternativet som har minst negativ effekt på arten, og at

begrunnelsen for valget skal være objektiv og verifiserbar.⁴ NOAH henviser også til de to vedtakene fra Bernkonvensjonens stående komité, hvor det kommer tydelig frem at ikke-letale tiltak må prioriteres for å fremme varig sameksistens mellom mennesker og store rovdyr. Det innebærer at skyting av ulv kun kan brukes som siste utvei.

Bestemmelsene stiller altså krav om at alternative, ikke-letale tiltak skal være reelt vurdert og forsøkt før det gis tillatelse til et irreversibelt inngrep som «felling» av en kritisk truet nøkkelart er. En praksis der felling benyttes uten at forebyggende tiltak er forsøkt eller grundig vurdert, er i strid med Bernkonvensjonens krav.

Et bredt spekter av vitenskapelige studier viser at felling av rovdyr i beste fall har kortvarig effekt og i mange tilfeller er kontraproduktivt. Nye individer vil vandre inn i området, og skadeproblemet vil kunne vedvare eller forsterkes. Forskningen peker i stedet på at det må legges mer vekt på ikke-letale forebyggende tiltak.^{5,6,7,8,9,10} Det er derfor ikke noe faglig grunnlag for å basere skadehåndtering på skyting av truede rovdyr.

Det finnes en rekke kjente og dokumenterte forebyggende tiltak som kan benyttes for å redusere tap av husdyr og tamrein, herunder intensivert tilsyn i risikoperioder, midlertidig inngjerding, justering av slippetidspunkt, bruk av vokterdyr, skremmetiltak og kombinasjonsløsninger tilpasset lokale forhold.^{11,12,13,14,15,16} Flere av disse tiltakene er anbefalt av NIBIO og støttet av internasjonal forskning, men fremstår som lite eller ikke vurdert i vedtaket. Vedtaket med vedlegg inneholder ingen konkret redegjørelse for hvilke av disse tiltakene som er vurdert,

⁴ Revised Resolution No. 2 (1993) on the scope of Articles 8 and 9 of the Bern Convention. <https://rm.coe.int/16807461dd>

⁵ Rigg, R., et al. (2011). Mitigating carnivore–livestock conflict in Europe: Lessons from Slovakia. *Oryx*, 45(2), 272–280

⁶ Karlsson, J., & Johansson, Ö. (2010). Predictability of repeated carnivore attacks on livestock favours reactive use of mitigation measures. *Journal of Applied Ecology*, 47(1), 166–171.

⁷ Treves, A., et al. (2016). Predator control should not be a shot in the dark. *Frontiers in Ecology and the Environment*, 14(7), 380–388. <https://doi.org/10.1002/fee.1312>

⁸ Bruns, A., et al. (2020). The effectiveness of livestock protection measures against wolves (*Canis lupus*) and implications for their co-existence with humans. *Global Ecology and Conservation*, 21, e00868. <https://doi.org/10.1016/j.gecco.2019.e00868>

⁹ Miller, J. R. B., et al. (2016). Effectiveness of contemporary techniques for reducing livestock depredations by large carnivores. *Wildlife Society Bulletin*, 40(4), 806–815. <https://doi.org/10.1002/wsb.720>

¹⁰ Fernández-Gil, A., et al. (2016). Conflict misleads large carnivore management and conservation: Brown bears and wolves in Spain. *PLoS ONE*, 11(3), e0151541

¹¹ Iliopoulos, Y., et al. (2019). Tools for co-existence: Fladry corrals efficiently repel wild wolves (*Canis lupus*) from experimental baiting sites. *Wildlife Research*, 46(6), 484–498. <https://doi.org/10.1071/WR18146>

¹² Bruns, A., et al. (2020). The effectiveness of livestock protection measures against wolves (*Canis lupus*) and implications for their co-existence with humans. *Global Ecology and Conservation*, 21, e00868. <https://doi.org/10.1016/j.gecco.2019.e00868>

¹³ Khorozyan, I., & Waltert, M. (2019). A framework of most effective practices in protecting human assets from predators. *Human Dimensions of Wildlife*, 24(4), 380–394. <https://doi.org/10.1080/10871209.2019.1619883>

¹⁴ Rigg, R., et al. (2011). Mitigating carnivore–livestock conflict in Europe: Lessons from Slovakia. *Oryx*, 45(2), 272–280.

¹⁵ Musiani, M., et al. (2003). Wolf depredation trends and the use of fladry barriers to protect livestock in western North America. *Conservation Biology*, 17(6), 1538–1547. <https://doi.org/10.1111/j.1523-1739.2003.00063.x>

¹⁶ <https://www.nibio.no/tema/landskap/norsk-viltskadesenter/forebyggende-tiltak-mot-roviltskader-pa-rein>

hvordan de er vurdert opp mot hverandre, eller hvorfor de samlet sett ikke kan redusere skadeomfanget tilstrekkelig til å unngå skadefelling.

Under mål 4 i Kunming-Montreal rammeverket (Naturavtalen), som ble vedtatt i desember 2022 står det blant annet: «forvalte samhandlingen mellom mennesker og villlevende dyr på en effektiv måte med sikte på å minimere konflikt mellom mennesker og dyr og fremme sameksistens.»¹⁷

Skadefelling er både kontraproduktivt og i strid med internasjonale avtaler. Vilkåret i nml. § 18 annet ledd og Bernkonvensjonen artikkel 9 om at det ikke finnes andre tilfredsstillende løsninger, er ikke oppfylt.

3. Vilkåret om skade er ikke oppfylt

For at det skal kunne gjøres unntak fra vernet av arter, må det foreligge risiko for «kvalifisert skade», altså skade av en viss alvorlighetsgrad og forholdsmessighet. Dette understøttes av punkt 16 i vedlegg til «Revised Resolution No. 2 (1993) on the scope of Articles 8 and 9 of the Bern Convention», vedtatt av den Stående Komiteen den 2. desember 2011 hvor det lyder i henhold til anvendelse og fortolkning av artikkel 9 første ledd bokstav b: «(...) The exceptions should be proportional to the damage suffered (...)».¹⁸ Skadeomfanget må altså være betydelig og av en slik alvorlighetsgrad at det rettfærdiggjør inngrep overfor en kritisk truet nøkkelart som ulv. Nemnda har ikke dokumentert eller vurdert kvotefastsettelsen i lys av disse kravene.

Utover en rein dokumentert tap til ulv i 2020, har det ikke vært påvist beitedyr tap til ulv i Nordland siden 2004. Nemnda kan ikke åpne for betinget skadefelling basert på så lave tall. Det er ikke tilstrekkelig å stille opp hypoteser om hvor stort skadepotensialet kan bli dersom ulv kommer inn i beiteområder. Man må forholde seg til de reelle tapstallene for å kunne anse nml § 18 bokstav b som oppfylt.

NOAH mener at det ikke foreligger et skadeomfang eller -potensial som kan begrunne skadefelling av ulv i region 7. Vilkåret om skade er dermed ikke oppfylt.

¹⁷ Norsk oversettelse av vedlegg til beslutning CBD COP15/4 Kunming-Montreal Global Biodiversity Framework. Mål 4. <https://www.regjeringen.no/globalassets/departementene/kld/aktuelt/2023/norsk-oversettelse-av-kunming-montreal-global-biodiversity-framework.pdf>

¹⁸ Revised Resolution No. 2 (1993) on the scope of Articles 8 and 9 of the Bern Convention. <https://rm.coe.int/16807461dd>

4. Andre viktige forhold

Utover ulvebestandens overlevelse isolert sett, må man også vurdere konsekvensene ved å holde en nøkkelart på et kunstig lavt nivå slik at den ikke kan utfylle sin økologiske rolle, jf. nml §§ 4 og 5; artikkel 2 i Bernkonvensjonen. I lys av Bernkonvensjonens formål – å sikre arter i en gunstig bevaringsstatus på bestandsnivå – må vurderingen også omfatte artens funksjon i økosystemet. En bestand som holdes på et minimumsnivå, eller som er sterkt begrenset geografisk og økologisk, vil ikke kunne oppfylle denne rollen. NOAH kan ikke se at nemnda har foretatt en slik vurdering.

Man må også vurdere ulvens status i sammenheng med prinsippet om samlet belastning jf. nml. § 10. I forarbeidene til nml. Ot.prp.nr.52 (2008-2009) står det: «Sett i sammenheng med forevar-prinsippet innebærer prinsippet om samlet belastning også at en beslutning skal vurderes i lys av muligheten for flere påvirkninger av samme art senere, eller for andre fremtidige påvirkninger som sammen med den foreliggende påvirkningen kan gi en uønsket virkning på naturmangfoldet». Nemnda må altså vurdere både muligheten for kontinuerlige høye kvoter for betinget skadefelling, samt utvidelser av disse, og for andre påvirkninger som kan ha uønsket virkning på økosystemene. NOAH kan ikke se at en slik vurdering finnes i vedtak eller saksframlegg.

Avslutningsvis er NOAH svært bekymret for at skadefelling tidlig på sommeren kan ramme foreldredyr med valper som fortsatt er helt avhengige av dem. Valpene, som hovedsakelig fødes i mai, er først helt avvent etter ti uker og blir først med på jakt etter ni måneder. Viltloven § 9 annet ledd lyder «Det bør ikke fastsettes jakttid i hekke- og yngletiden for vedkommende art». Viltlovens prinsipp om at viltartene i størst mulig utstrekning skal være fredet i yngletiden, er også sterkt understreket i Ot.prp. nr. 54 (1992–93) Om lov om endringer i viltloven. Prinsippet innebærer at unntak i størst mulig grad bør unngås for alle ville dyr, men når det gjelder en kritisk truet art som også er særskilt beskyttet etter naturmangfoldloven, bør kun svært begrensede unntak anses lovlige (f.eks. i tilfeller av umiddelbar fare for liv eller eiendom).

Konklusjon

NOAH – for dyrs rettigheter konkluderer med at vedtaket utgjør uforsvarlig forvaltning av ulv, og strider med nasjonal og internasjonal lov – nml. §§ 4, 5, 8, 9 og 10, § 18 første ledd bokstav b og § 18 annet ledd, samt artikler 2, 4 og 9 i Bernkonvensjonen. NOAH ber derfor om at vedtaket omgjøres slik at det ikke åpnes for betinget skadefelling av ulv i region 7 i 2026-2027.

Med hilsen

NOAH – for dyrs rettigheter v/
Hannah Sofie Aanonsen (veterinær)

Til:

Rovviltnemnda i region 7
v/ Statsforvalteren i Nordland
sfnopost@statsforvalteren.no

Fra:

NOAH – for dyrs rettigheter
Dronningens gate 13
0152 Oslo
register@dyrsrettigheter.no

Ref: 2026/273

Dato: 18.05.2025

Klage på vedtak om kvote for lisensfelling av bjørn i region 7 – Nordland 2026

NOAH – for dyrs rettigheter påklager med dette vedtak om kvote for lisensfelling av bjørn i region 7 Nordland i 2026. Rovviltnemnda har unnlatt å følge den faglige anbefalingen fra sekretariatet og likevel vedtatt å åpne for lisensfelling av bjørn i regionen. Nemnda har vedtatt en kvote for lisensfelling av 1 brunbjørn i Hattfjelldal og Grane kommuner i perioden 21. august til og med 15. oktober 2026. NOAH ber om at vår klage tas til følge og at vedtaket omgjøres.

Innledende kommentarer

NOAH mener vedtaket utgjør uforsvarlig forvaltning av sterkt truet bjørn, og er i strid med både naturmangfoldloven og Bernkonvensjonen, og derfor må omgjøres. NOAH mener også at vedtaket ikke er faglig begrunnet. I saksframlegget konkluderer sekretariatet med at forvaltningsplanen ikke er egnet som styringsverktøy for langsiktig forvaltning av bjørn i region 7, at bjørnebestanden er under det regionale bestandsmålet, og at det dermed **ikke** bør åpnes for lisensfelling av bjørn i regionen.

Også i fjor vedtok rovviltnemnda en kvote for lisensfelling av bjørn uten at dette var faglig begrunnet. Både Miljødirektoratet og Klima- og miljødepartementet mente da at det ikke var grunnlag for lisensfelling av bjørn i regionen (KLDs klageavgjørelse 25/2385 av 20. august 2025). Det har ikke vært noen positiv utvikling i bjørnebestanden siden, og det bør fortsatt ikke tillates lisensfelling av bjørn.

Rovviltnemnda forsøker i år som i fjor å legitimere lisensfelling ved å vise til tap av beitedyr, DNA-dokumentert bjørnetilstedeværelse og behovet for å ivareta Stortingets todelte målsetting. Rovviltnemndas begrunnelse bygger imidlertid på en feilaktig tolkning av Stortingets todelte målsetting. Den todelte målsettingen forutsetter også bevaring av rovviltbestander. Når bestandsmålet for brunbjørn ikke er oppnådd i region 7, skal hovedprioriteten være å bygge opp bestanden, ikke å regulere den ned. Nemndas henvisning til tapstall og dokumentert bjørnetilstedeværelse endrer ikke dette. Eventuelle tap av beitedyr kan håndteres gjennom forebyggende tiltak, ikke ved generell lisensfelling i en region hvor bestanden allerede ligger under bestandsmålet. Vedtaket bryter med gjeldende regelverk, tidligere praksis og den faglige vurderingen fra sekretariatet.

NOAHs vurdering

1. Lisensfellingen vil true bestandens overlevelse

Bjørn er en sterkt truet art i Norge, og lå ved siste rødlistevurdering (2021) på grensen mellom kritisk og sterkt truet. Den tilgrensende bestanden i Sverige er også i nedgang, og den svenske bestanden er kategorisert som nær truet (NT). I tillegg er verken det regionale eller nasjonale bestandsmålet nådd. Dette medfører at det ikke under noen omstendigheter bør tillates lisensfelling av bjørn.

Vedtaket viser ikke til noen tidsramme for å bringe bjørn ut av statusen som sterkt truet. Det er heller ikke en plan for hvordan man skal få bestanden opp på bestandsmålet (som et minimum), eller som beskriver andre måter for hvordan målet i nml. § 5 vil bli nådd. Dette innebærer at økologiske mål blir satt til side til fordel for ikke-økologiske hensyn, og oppfyllelsen av forpliktelser i nml. § 5 blir utsatt til en ubestemt fremtid. NOAH vil understreke at forpliktelsen i § 5 nml. innebærer å ta tiltak for å forbedre bevaringsstatusen, slik at bjørn ikke lenger ville være sterkt truet i Norge. Norge har denne forpliktelsen overfor det internasjonale samfunnet, på grunnlag av Bernkonvensjonens artikkel 2.

NOAH mener føre-var-prinsippet jf. nml. § 9 må tillegges vekt i denne saken ettersom det foreligger risiko for alvorlig og irreversibel skade på naturmangfoldet. I vedtaket er det ikke synliggjort noen tiltak som skal sikre at kvoten ikke medfører fare for overlevelse og levedyktighet av bjørnebestanden i Norge. Bjørn er svært mobile dyr og spesielt unge hannbjørner er kjent for å vandre lange avstander på jakt etter partner. Myndighetene er nødt til å tolerere at bjørn oppholder seg i og passerer gjennom områder som er beiteprioritert. Dette er avgjørende for å sikre overlevelsen til bjørnebestanden på lang sikt. Utover bjørnebestandens

overlevelse isolert sett, må man også vurdere konsekvensene for det øvrige naturmangfoldet når man holder en nøkkelart på et kunstig lavt nivå slik at den ikke kan utfylle sin økologiske rolle. NOAH kan ikke se at nemnda har foretatt en slik vurdering.

Man må også vurdere bjørnens status i sammenheng med prinsippet om samlet belastning jf. nml. § 10. I forarbeidene til nml. Ot.prp.nr.52 (2008-2009) står det: «Sett i sammenheng med føre-var-prinsippet innebærer prinsippet om samlet belastning også at en beslutning skal vurderes i lys av muligheten for flere påvirkninger av samme art senere, eller for andre fremtidige påvirkninger som sammen med den foreliggende påvirkningen kan gi en uønsket virkning på naturmangfoldet». Nemnda må altså vurdere både muligheten for kontinuerlige høye kvoter for lisensfelling og annen felling, og for andre påvirkninger som kan ha uønsket virkning på økosystemene. NOAH kan ikke se at en slik vurdering finnes i vedtak eller saksframlegg.

På denne bakgrunn mener NOAH at vilkåret om at lisensfelling ikke truer bestandens overlevelse ikke er oppfylt.

2. Vilkåret om skade er ikke oppfylt

NOAH mener det ikke er noe grunnlag for å tillate lisensfelling i regionen, jf. nml § 18 bokstav b. Klima- og miljødepartementet har i sine klageavgjørelser påpekt at artikkel 9 nr. 1 i Bernkonvensjonen åpner for felling av ville dyr for å avverge «alvorlig skade» på blant annet husdyr og tamrein, så fremt visse vilkår er tilfredsstillt. Departementet skriver: «Ordet «alvorlig» innebærer krav til et visst omfang og en viss alvorlighetsgrad. Også konvensjonens verneformål trekker i retning av at det må være tale om fare for kvalifisert skade».

Ifølge informasjonen i saksframlegget var det kun påvist 15 sauer og lam tatt av bjørn i regionen i 2024. De siste 15 årene er det kun registrert 6 påviste bjørneskader på rein. Sist det ble påvist tap av rein til brunbjørn i Nordland var i 2022 (1) og 2023 (2) i henholdsvis Grane og Vefsn kommuner. Utover dette, er det ikke påvist tap av rein til brunbjørn i Nordland siden 2014, ifølge saksframlegget. NOAH mener at skadeomfanget ikke er av en slik størrelse eller alvorlighet som gir grunnlag til å tillate lisensfelling av sterkt truet bjørn, jf. nml. § 18 første ledd bokstav b.

NOAH henviser til Revised Resolution No. 2 (1993) on the scope of Articles 8 and 9 of the Bern Convention, vedtatt av den Stående Komiteen den 2. desember 2011 hvor det lyder i henhold til anvendelse og fortolkning av artikkel 9 første ledd bokstav b (som tilsvarer nml. § 18 første ledd bokstav b): «(...) The exceptions should be proportional to the damage suffered (...)». På lignende måte har Lovavdelingen uttalt at «loven oppstiller et visst minstekrav til skadens

alvorlighetsgrad og omfang, før uttak kan skje» (Lovavdelingens uttalelse den 15.12.2016, s 5). NOAH mener at dette minstekravet ikke er oppfylt i vedtaket.

Bjørn er svært mobile dyr og spesielt unge hannbjørner er kjent for å vandre lange avstander på jakt etter partner. Myndighetene er nødt til å tolerere at bjørn går inn og passerer gjennom områder som er beiteprioritert. Dette er avgjørende for å sikre overlevelsen til bjørnebestanden på lang sikt. Det betyr også at et visst «skadepotensiale» må tolereres, og at skade på beitedyr må forhindres på andre måter enn letale grep.

Vedtaket unnlater å gjennomføre en konkret vurdering av skaderisikoen og å vise – utover generelle uttalelser – hva som er omfanget, alvorlighetsgraden eller sannsynligheten for den eventuelle fremtidige skaden. Dette betyr at et av hovedvilkårene for å tillate felling ikke er vist å være oppfylt, jf. nml. § 18 første ledd bokstav b, og Bernkonvensjonens artikkel 9 første ledd bokstav b.

3. Vilkåret om andre tilfredsstillende løsninger er ikke oppfylt

Ifølge naturmangfoldloven § 18 annet ledd er det adgang til felling kun dersom vilkåret om at formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte, er oppfylt. Det finnes mange alternativer til nedskying av bjørn, men disse er ikke tilstrekkelig drøftet eller forsøkt i dette tilfellet.

NOAH mener at vedtaket unnlater å oppfylle kravet om reell vurdering av andre løsninger uttalt i p. 7 i vedlegg til «Revised Resolution No. 2 (1993) on the scope of Articles 8 and 9 of the Bern Convention»: «The competent national authority should choose, among possible alternatives, the most appropriate one that will have the least adverse effects on the species while solving the problem. The reasoning of the choice should be objective and verifiable». NOAH anser at vilkåret om andre tilfredsstillende løsninger ikke er oppfylt, og at vedtaket dermed er ugyldig, jf. nml. § 18 annet ledd.

Nemnda har ikke gitt noen objektiv eller verifiserbar begrunnelse for hvorfor felling er den eneste løsningen i denne saken, slik Bernkonvensjonen krever. NOAH mener det finnes en rekke ikke-dødelige tiltak som kan brukes, og som er mer effektive for beskyttelse av beitedyr, enn skyting av bjørn som uansett vil vandre tilbake til de aktuelle områdene i regionen.

Det må også vurderes å flytte sau og tamrein til områder der det er mindre sannsynlighet for konflikt mellom beitedyr og rovdyr. Om våren kan utslipp av beitedyr til utmark utsettes. Det er også mulig å gjennomføre tiltak slik at beitedyr ikke slippes ut i rovdyrområder overhodet.

Forvaltningen har gode insentiver i form av økonomisk kompensasjon for innkjøp av fôr til fôring på gårder. Det finnes også tilskudd til sauehold som velger å holde dyrene hjemme i beitesesongen. Rovviltnemnda har heller ikke forsøkt andre tiltak, som for eksempel rovviltavvisende gjerder, skremming (apparater som utløser lyd og lys), sanke dyr ned fra utmarksbeite, holde dyr tilbake fra utmarksbeite og sanke dyr inn i nattkve.

Det vil alltid forekomme bjørn i området og vedvarende skyting vil ikke endre den situasjonen. Rovdyrangrep vil skje så lenge vi fortsetter å slippe forsvarsløse husdyr i naturen. Å skyte ethvert rovdyr som tar husdyr, er ikke en bærekraftig løsning. NOAH mener det er på høy tid å se nærmere på den økologiske og biologiske dynamikken i bjørnenes bevegelse og bruk av områder, og basere politikk på denne kunnskapen.

Rovviltnemnda har ikke gitt noen objektiv eller verifiserbar begrunnelse for hvorfor felling er den eneste tilfredsstillende løsningen i saken. NOAH mener at det finnes andre tilfredsstillende løsninger som ikke har blitt vurdert i denne saken. Derfor kan NOAH ikke se at et av hovedvilkårene for felling er oppfylt, jf. nml. § 18 andre ledd og Bernkonvensjonens artikkel 9.

Konklusjon

NOAH konkluderer med at vedtaket utgjør uforsvarlig forvaltning av bjørn, og strider med nasjonal og internasjonal lov – nml §§ 5, 8, 9, 10 og § 18 første ledd bokstav b og § 18 annet ledd samt artikler 2 og 9 i Bernkonvensjonen. Vedtaket undergraver også faglig baserte vurderinger fra nemndas eget sekretariat, som tydelig fraråder lisensfelling i lys av bjørnens kritiske situasjon i regionen. På dette grunnlag ber NOAH om at vår klage tas til følge og at det ikke åpnes for lisensfelling av bjørn i region 7 i 2026.

Med vennlig hilsen

NOAH – for dyrs rettigheter v/
Hannah Sofie Aanonsen (veterinær)

Til:

Rovviltnemnda i region 7
v/ Statsforvalteren i Nordland
sfnopost@statsforvalteren.no

Fra:

NOAH – for dyrs rettigheter
Dronningens gate 13
0152 Oslo
register@dyrsrettigheter.no

Ref: 2026/273

Dato: 18.05.2026

Klage på vedtak om kvote for lisensfelling av jerv i region 7 – Nordland 2026/2027

NOAH – for dyrs rettigheter påklager med dette vedtak om kvote for lisensfelling av jerv i region 7 Nordland i 2026/2027. Rovviltnemnda har vedtatt en kvote for lisensfelling av 25 jerv, hvorav inntil 12 tisper. Rovviltnemnda har gått vekk fra sekretariatets tilrådning og utvidet den anbefalte kvoten med fem jerv som kan felles innenfor forvaltningsområdet. NOAH ber om at vår klage tas til følge og at det ikke tillates lisensfelling av jerv i region 7 i 2026/2027.

Innledning

NOAH mener vedtaket er i strid med Bernkonvensjonen og naturmangfoldloven. Jerv er kategorisert som sterkt truet på den norske rødlista. I 2025 ble det registrert kun 51 jervekull i Norge, hvilket er en nedgang på hele 10 kull fra året før. Dette er et katastrofalt lite antall for å sikre bestandens overlevelse, og bør medføre at det ikke under noen omstendigheter tillates lisensfelling av jerv. Selv om det nasjonale bestandsmålet er oppfylt, påpeker NOAH at dette er satt altfor lavt, spesielt med tanke på Norges forpliktelse til å ta vare på arten, samt det faktum at bestandsmålet verken er basert på forskning eller i utgangspunktet var ment å være maksimumsmål.

NOAH understreker at jerv er en norsk ansvarsart, ettersom mer enn 25 % av den europeiske jervebestanden lever i Norge. Det er dypt problematisk at det er slik norske myndigheter behandler truede dyr, og ikke minst en norsk ansvarsart. Verden står midt i en naturkrise og det globale Kunming-Montreal-rammeverket for naturmangfold (Naturavtalen) er tydelig på at alle land må stanse aktiviteter som fører til risiko for at ville dyr blir utryddet. I Norge er den rådende

politikken overfor rovdyr nettopp en slik faktor. Bernkonvensjonens artikkel 2 forplikter Norge til å ivareta jervens overlevelse.

Forskning viser dessuten at skyting av rovdyr ikke er det mest effektive for å forebygge skader på beitedyr. Dette kommer av at det alltid vil vandre nye individer av samme art til de samme områdene. Man gjør ikke områdene mindre attraktive for nye dyr ved å felle enkeltindivider, og resultatet blir rutinemessig skyting av truede rovdyr som egentlig skal være fredet.

Hovedkonklusjonen fra studier om hvordan redusere konflikt mellom beitedyr og rovdyr er derimot at man legger vekt på ikke-letale forebyggende tiltak. NOAH minner også om at Norge er forpliktet etter Bernkonvensjonen til å finne andre løsninger enn skyting.

NOAHs vurdering

1. Vilkåret om bestandens overlevelse er ikke oppfylt

Ifølge nml § 18 annet ledd, kan vedtak om felling kun treffes hvis det ikke truer bestandens overlevelse. NOAH kan ikke se hvordan rovviltnemnda kan forsvare felling av en art som er kategorisert som sterkt truet i Norge, og sårbar i andre deler av Skandinavia. Denne lisensfelling kan bidra til å redusere bestandens overlevelse på kort og lang sikt. I en presset og liten bestand som jervebestanden i Norge, vil ethvert uttak kunne ha store konsekvenser for arten som helhet. Det er fullstendig uforsvarlig å gi tillatelse til å skyte så mange dyr. At nemnda i tillegg åpner for skyting innenfor forvaltningsområdet, der jerven i utgangspunktet skal få leve i fred, er svært risikabelt med tanke på bestandens langsiktige levedyktighet. Som sterkt truet art på norsk rødliste, skal jerven både etter Bernkonvensjonen og nml ivaretas og sikres levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. I lys av at jerven er en norsk ansvarsart, har vi også et internasjonalt ansvar for å ta vare på den.

I forarbeidet til naturmangfoldloven (nml) Ot.prp. nr. 52 (2008-2009) står det til § 18: «Bestemmelsen må også leses i lys av forvaltningsmålet i § 5 første ledd, som legger vekt på ivaretagelse av et tilstrekkelig genetisk mangfold». Den skandinaviske jervebestanden er den bestanden av eurasiske jerv i verden som har lavest genetisk diversitet, en av de laveste som er målt blant alle rødlistede dyrearter.¹² Forskere mener at noe av grunnen til dette er jakt og lav reproduksjon. Dersom man skal legge en terskel for «tilstrekkelig genetisk mangfold», bør denne

¹ Bujnáková, D. et al. (2024). Expanding from local to continental scale—A genetic assessment of the Eurasian wolverine. *Diversity and Distributions*, 30, e13846. <https://doi.org/10.1111/ddi.13846>

² Ekblom, R. et al. (2018). Genome sequencing and conservation genomics in the Scandinavian wolverine population. *Conservation Biology*, 32: 1301-1312. <https://doi.org/10.1111/cobi.13157>

i hvert fall være på nivå med underarten (Eurasisk jerv; *Gulo gulo gulo*) som helhet, og bør på ingen måte ligge i det nedre sjiktet av alle utrydningstruede dyr. Leser man § 18 i lys av § 5, er vilkåret om at uttaket ikke truer bestandens overlevelse, ikke oppfylt.

Riksrevisjonens undersøkelse av rovviltforvaltningen viser at myndighetene ikke har lyktes i å etablere et godt samarbeid om forvaltning av jerv på tvers av regiongrensene.³ Dette er svært bekymringsverdig, og burde medføre at det ikke tillates lisensjakt på jerv. Det bør også tas hensyn til at Klima- og miljødepartementet har hatt innvendinger mot forvaltningsplanen for rovvilt i region 7 siden 2011, fordi den ikke er i samsvar med gjeldende regelverk og nasjonal rovviltpolitikk. Det handler spesielt om rovviltsonene i regionen, som er altfor små og fragmenterte. Miljødirektoratet har påpekt at planen gjør det vanskelig å oppnå bestandsmål og forvalte virkemidlene i rovviltpolitikken.⁴ Rovviltnemnda er dermed nødt til å legge til rette for ynglende jerv også utenfor forvaltningsområdene.

NOAH mener føre-var-prinsippet jf. nml § 9 må tillegges vekt i denne saken ettersom det foreligger risiko for alvorlig og irreversibel skade på naturmangfoldet. I vedtaket er det ikke synliggjort noen tiltak som skal sikre at kvoten ikke medfører fare for overlevelse og levedyktighet av jervebestanden i Norge. Man må også vurdere jervens status i sammenheng med prinsippet om samlet belastning jf. nml. § 10. I forarbeidene til nml. Ot.prp.nr.52 (2008-2009) står det: «Sett i sammenheng med føre-var-prinsippet innebærer prinsippet om samlet belastning også at en beslutning skal vurderes i lys av muligheten for flere påvirkninger av samme art senere, eller for andre fremtidige påvirkninger som sammen med den foreliggende påvirkningen kan gi en uønsket virkning på naturmangfoldet». Som sekretariatet skriver, er det usikkert hvor stor samlet belastning jervebestanden i Nordland utsettes for på bakgrunn av avsløringer av flere ulovlige felling. Dette tilsier at man bør tillegge § 10 større vekt og være mer restriktiv ved fastsettelse av kvote enn det nemnda har vært.

³ Riksrevisjonens undersøkelse av rovviltforvaltningen. Dokument 3:13 (2018-2019).

⁴ Riksrevisjonens undersøkelse av rovviltforvaltningen. Dokument 3:13 (2018-2019).

2. Vilkåret om skade er ikke oppfylt

NOAH mener at den vedtatte kvoten er uforholdsmessig høy, og at det ikke finnes noe juridisk grunnlag for å åpne for lisensfelling av jerv av et slikt omfang, jf. nml. § 18 bokstav b. NOAH påpeker at omfanget av tap av sau til jerv har vist en nedgang over flere år i region 7, og har vært historisk lave de siste årene. Dette viser også at det ikke er noen sammenheng mellom størrelsen på jervebestanden og tapstallene for sau. I 2025 ble det kun påvist 16 tap av sau til jerv i regionen, jf. saksframlegget. Det er også begrenset tap av rein til jerv i regionen, og i reindriftsåret 2024/25 ble det kun påvist 54 rein tapt til jerv. I den forbindelse henviser NOAH til Revised Resolution No. 2 (1993) on the scope of Articles 8 and 9 of the Bern Convention, vedtatt av den Stående Komiteen den 2. desember 2011 hvor det lyder i henhold til anvendelse og fortolkning av artikkel 9 første ledd bokstav b (som tilsvarer nml. § 18 første ledd bokstav b): «(...) *The exceptions should be proportional to the damage suffered (...)*». På lignende måte har Lovavdelingen uttalt at «*loven oppstiller et visst minstekrav til skadens alvorlighetsgrad og omfang, før uttak kan skje*» (Lovavdelingens uttalelse den 15.12.2016, s 5). NOAH mener at dette minstekravet ikke er oppfylt i vedtaket.

Å skyte rovdyr er en enkel løsning som kan vise «handlekraft», men det er en rekke andre tiltak som bør forsøkes først. Når det gjelder tap av rein til rovdyr kan det være et tegn på underliggende problemer i reindrifta. Forskning fra NINA viser at lave vekter og høyt reintall er mellom 2-7 ganger viktigere for å forklare tapene av tamrein enn størrelsen på rovviltbestandene. I artikkelen «Reindrift og rovvilt» beskriver økologer fra instituttet at «Tap har (...) flere årsaker og for å kunne bestemme hvor stor betydning rovdirene har, er det ikke tilstrekkelig å summere opp hvor mange som blir drept av rovdyr, vi må samtidig avklare hvor stor andel av tapene som er tilrettelagt av andre forhold som matmangel på grunn av ugunstige værforhold og høyt reintall.»⁵

NOAH kan ikke se at rovviltnemnda har gitt begrunnelse eller vist bevis om at skade forårsaket av jerv i region 7 eller skadepotensialet er av et slikt omfang eller alvorlighetsgrad at nml. § 18 første ledd bokstav b kan anses å være oppfylt.

⁵ T. Tveraa, A. Stien, K. Langeland «Reindrift og rovvilt», Ottar 309 – 2016 (1): 30-36. Tilgjengelig på nett: <https://uit.no/Content/515078/artikkel5.pdf>. Se også www.reinbase.no

3. Vilkåret om andre tilfredsstillende løsninger er ikke oppfylt

Ifølge naturmangfoldloven § 18 annet ledd kan «felling» av rovdyr kun tillates dersom formålet ikke kan oppnås på annen tilfredsstillende måte. Det finnes mange alternativer til nedskyting av jerv, men disse er verken drøftet eller forsøkt av rovviltnemnda, hvilket betyr at vilkåret om andre tilfredsstillende løsninger ikke er oppfylt, jf. nml. § 18 og Bernkonvensjonen artikkel 9.

Nemnda har åpnet for lisensfelling innenfor forvaltningsområdet for jerv, der det skal legges langt større vekt på å finne alternative løsninger til felling jf. kommentar til rovviltforskriftens § 10 annet ledd. Rovviltnemnda har ikke drøftet andre tiltak enn dreping av jerv i denne saken. Det er opp til nemnda å foreslå og beskrive slike løsninger, og nemnda har ikke gjort dette. Vedtaket oppfyller dermed ikke kravet om prioritering av andre løsninger uttalt på side 7 i vedlegg til Revised resolution No. 2 (1993) on the scope of Articles 8 and 9 of the Bern Convention: «The competent national authority should choose, among possible alternatives, the most appropriate one that will have the least adverse effects on the species while solving the problem. The reasoning of the choice should be objective and verifiable.»

NOAH vil gjøre oppmerksom på følgende uttalelse fra møtet i Bernkonvensjonens stående komité i desember 2025: «221. Reiterated its appeal to the Government of Norway to prioritise non-lethal, proven measures of damage reduction and conflict mitigation to enhance long-term co-existence between humans and large carnivores, referring to available best practice, such as “Best practices for management of large carnivores in Europe with respect to lethal and non-lethal management measures” (T-PVS/Inf (2025)19rev) ».

Det finnes en rekke tiltak for å beskytte beitedyr, som har langt større effekt enn å ta livet av rovdyr. Det beste tiltaket er å skille rovdyr og beitedyr i tid og rom. Det bør også vurderes å flytte sau og tamrein til områder der det er mindre sannsynlighet for konflikt mellom beitedyr og rovdyr. I tillegg finnes rovviltsikre gjerder, droner, vokterhund og flaggliner, som alle er forebyggende tiltak som har vist seg å være effektivt i andre land. En rekke forskningsstudier viser at lokale forhold, ikke antallet rovdyr, spiller en nøkkelrolle for å redusere omfanget av tap til rovdyr.⁶ Forskning på rovdyrkonflikt konkluderer med at det bør legges mer vekt på ikke-

⁶ Rigg, R., Find'ò, S., Wechselberger, M., Gorman, M. L., Sillero-Zubiri, C., & Macdonald, D. W. (2011). Mitigating carnivore–livestock conflict in Europe: lessons from Slovakia. *Oryx*, 45(2), 272-280.

letale forebyggende tiltak.^{7,8} Ikke-selektiv felling av rovdyr har kun kortsiktig effekt og er ikke effektivt med hensikt å forhindre ytterligere angrep. Dette er på grunn av at det vandrer inn andre individer av den samme arten i området. En undersøkelse gjennomført i Spania kom til at felling av ulv er kontraproduktiv fra et skadehåndterings- og bevaringsperspektiv og anbefalte å sette fokus på bedre dyreholdpraksis, da ubeskyttede dyr er mer utsatt for predasjon.⁹

NOAH mener det finnes alternative tiltak som er langt mer effektive enn lisensfelling for å hindre skade på beitedyr. Rovviltnemnda har ikke gitt noen objektiv eller verifiserbar begrunnelse for hvorfor felling er den eneste tilfredsstillende løsningen, og har ikke tilstrekkelig drøftet eventuelle andre løsninger. NOAH mener derfor at vilkåret om å finne andre tilfredsstillende løsninger ikke er oppfylt i denne saken, jf. nml. § 18 annet ledd og Bernkonvensjonens artikkel 9.

Konklusjon

NOAH konkluderer med at vedtaket utgjør uforsvarlig forvaltning av jerv, og strider med nasjonal og internasjonal lov – nml §§ 5, 8, 9, 10, § 18 første ledd bokstav b og § 18 annet ledd samt artikler 2 og 9 i Bernkonvensjonen. I tillegg strider vedtaket med mål 4 i naturavtalen (Kunming-Montreal rammeverket) som ble vedtatt i desember 2022.

NOAH ber om at vår klage tas til følge og at det ikke tillates lisensfelling av 25 jerv i region 7 i 2026-2027. NOAH ber om at vår klage tas til følge og at vedtaket omgjøres.

Med vennlig hilsen

NOAH – for dyrs rettigheter v/

Hannah Sofie Aanonsen (veterinær)

⁷ Karlsson, J., & Johansson, Ö. (2010). Predictability of repeated carnivore attacks on livestock favours reactive use of mitigation measures. *Journal of Applied Ecology*, 47(1), 166-171.

⁸ Treves, Adrian., Kropfel, Miha., & McManus, Jeannine. Predator control should not be a shot in the dark. *Front Ecol Environ* 2016; 14(7): 380– 388, doi:10.1002/fee.1312.

⁹ Fernández-Gil, A., Naves, J., Ordiz, A., Quevedo, M., Revilla, E., & Delibes, M. (2016). Conflict misleads large carnivore management and conservation: brown bears and wolves in Spain. *PLoS ONE*, 11(3), e0151541., s 10.

FORENINGEN VÅRE ROVDYR

Til: Rovviltnemnda i region 7 – Nordland

Kopi:

Klima- og miljødepartementet

Miljødirektoratet

25. mai 2026

Klage på vedtak om kvote for lisensfelling av brunbjørn i region 7 – Nordland 2026

Foreningen Våre Rovdyr (FVR) klager med dette på Rovviltnemnda i region 7 sitt vedtak av 5. mai 2026 om lisensfelling av én brunbjørn i Grane og Hattfjelldal kommuner.

Vi mener vedtaket er i strid med naturmangfoldloven, Bernkonvensjonen og grunnleggende prinsipper for kunnskapsbasert rovviltforvaltning. Vedtaket framstår også mangelfullt begrunnet og bygger i stor grad på generelle henvisninger til tapsproblematikk og «bestandsregulering», uten tilstrekkelig konkret vurdering av nødvendighet, forholdsmessighet og alternative tiltak.

1. Mangelfull vurdering etter naturmangfoldloven § 18

Lisensfelling av brunbjørn er et alvorlig inngrep overfor en sterkt presset rovdyrart, og vilkårene i naturmangfoldloven § 18 må tolkes strengt. Det må

dokumenteres at uttaket er nødvendig for å avverge skade, og at formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte.

I dette vedtaket vises det generelt til tapstall, DNA-funn og «kjent tilstedeværelse» av bjørn. Dette er etter vårt syn ikke tilstrekkelig som begrunnelse for lisensfelling. At bjørn finnes i området, er i seg selv ikke grunnlag for felling. Brunbjørn er en naturlig hjemmehørende art i norsk natur, og tilstedeværelse alene kan ikke brukes som argument for bestandsregulering.

Vedtaket mangler også en konkret vurdering av hvilke forebyggende og konfliktdempende tiltak som er forsøkt eller kunne vært benyttet. Naturmangfoldloven § 18 forutsetter at andre løsninger skal være vurdert før felling tillates.

2. Bestandsmålet for brunbjørn i region 7 er ikke nådd

Det er særlig oppsiktsvekkende at rovviltnemnda åpner for lisensfelling av brunbjørn i en region der bestandsmålet fortsatt ikke er nådd.

Stortingets bestandsmål for region 7 – Nordland er én årlig yngling av brunbjørn. Tilgjengelig kunnskapsgrunnlag viser at regionen over tid har ligget under dette målet. I den nyeste bestandsrapporten¹ er det dessuten kun påvist to hannbjørner i region 7 i 2025, mot tre året før. Dette understreker hvor lav forekomsten av brunbjørn i regionen faktisk er.

I en slik situasjon skal forvaltningen etter rovviltforlikene og naturmangfoldloven være særlig tilbakeholden med å åpne for lisensfelling. Hensynet til å bygge opp bestanden og sikre arten i regionen må tillegges betydelig vekt.

Vedtaket framstår derfor som selvmotsigende når rovviltnemnda samtidig begrunner fellingen med behov for «bestandsregulering». Det er vanskelig å se hvordan det kan foreligge et behov for å regulere bestanden ned i en region hvor Stortingets vedtatte bestandsmål ikke engang er oppnådd.

Når det bare er registrert to hannbjørner i hele regionen, framstår det som biologisk og forvaltningsmessig uforsvarlig å åpne for lisensfelling. Vedtaket framstår tvert imot som et tiltak som kan bidra til ytterligere svekkelse av en allerede svært liten og sårbar bestand.

¹<https://nva.sikt.no/registration/019d2b3a8c1b-7f4d70cd-218e-4979-8825-2f6da389d305>

Dette svekker etter vårt syn lovligheten av vedtaket betydelig, og viser at hensynet til den todelte målsettingen er tillagt ensidig vekt i favør av beitenæringen, på bekostning av målet om levedyktige bestander av store rovdyr.

3. Mangelfull vurdering etter naturmangfoldloven §§ 8–12

Det framgår ikke at rovviltnemnda har foretatt en reell og selvstendig vurdering etter naturmangfoldlovens miljørettslige prinsipper.

Kunnskapsgrunnlaget etter § 8 framstår mangelfullt. Vedtaket viser ikke til konkrete vurderinger av hvilke individer som oppholder seg i området, hvilken betydning disse kan ha for bestanden, eller hvilken samlet belastning bestanden utsettes for gjennom lisensfelling, skadefelling og annen menneskeskapt dødelighet.

Etter § 10 skal den samlede belastningen på bestanden vurderes. Dette er særlig viktig for brunbjørn, som har en svært sårbar bestand i Norge.

Vedtaket inneholder heller ingen reell drøfting av føre-var-prinsippet i § 9. Når kunnskapen om hvilke individer som faktisk befinner seg i området er begrenset, og risikoen for å felle binner ikke kan utelukkes, tilsier føre-var-prinsippet tilbakeholdenhet.

4. Risiko for felling av binne

Rovviltnemnda skriver at «de tiltak som er mulig for å unngå at bjørnebinner felles, skal være iverksatt». Dette er etter vårt syn en svært svak og utilstrekkelig formulering.

I en region hvor bestanden ligger under bestandsmålet, må alle binner anses som biologisk viktige for muligheten til å bygge opp en levedyktig bestand. Risikoen for å felle en binne må derfor tillegges svært stor vekt.

Det er i praksis meget vanskelig å skille mellom binne og hannbjørn under jakt, noe erfaringer fra tidligere fellingssituasjoner tydelig viser.

Under bjørnejakt i Jarfjord sommeren 2025 trodde Statens naturoppsyn at de hadde felt binna de jaktet på. Etter felling viste det seg imidlertid at bjørnen var en hannbjørn på 48 kilo. Ifølge erfarne bjørnejegere var binna de egentlig forsøkte å felle over dobbelt så stor. Hendelsen førte til betydelig

faglig kritikk, anmeldelse fra Foreningen Våre Rovdyr og at Miljødirektoratet stanset videre jakt midlertidig for å innhente mer informasjon.

Saken illustrerer hvor vanskelig sikker identifisering av kjønn og individ kan være i felt, selv for profesjonelle fellingslag. Risikoen for feilfelling av binne må derfor anses som reell.

5. Politisk bestandsregulering framfor faglig forvaltning

Vedtaket framstår i stor grad som et politisk motivert bestandsregulerende tiltak begrunnet i den «todelte målsettingen», snarere enn et konkret skadeforebyggende vedtak basert på faglige vurderinger.

Det er alvorlig dersom lisensfelling brukes som et generelt virkemiddel for å redusere forekomsten av brunbjørn i områder der arten naturlig forekommer. Dette bidrar til å undergrave målet om å bevare arten i levedyktige bestander, slik både naturmangfoldloven og Bernkonvensjonen forutsetter.

6. Oppsummering

Foreningen Våre Rovdyr mener vedtaket:

- bygger på mangelfull begrunnelse,
- ikke oppfyller vilkårene i naturmangfoldloven § 18,
- åpner for lisensfelling i en region hvor bestandsmålet ikke er nådd,
- skjer i en region hvor det i 2025 kun er påvist to hannbjørner,
- mangler tilstrekkelig vurdering etter naturmangfoldloven §§ 8–12,
- undervurderer risikoen for felling av binne
- og er i strid med føre-var-prinsippet og Norges internasjonale forpliktelser.

Vi ber derfor om at vedtaket oppheves.

Med vennlig hilsen

Foreningen Våre Rovdyr (FVR)

Daglig leder i Foreningen Våre Rovdyr

Alette Sandvik

E-post: as@fvr.no

Tlf: 90603950

www.rovdyrene.no